

इंटरनेट

अभिजीत शेंडे

Printed by
Shri. ...

इंटरनेट

कंप्यूटर
प्रोग्रामिंग

प्रकाशक
श्री. ...

प्रथम
- 1/00

मूल्य
...

अभिजीत शेंडे

All rights reserved. No part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted in any form or by any means, electronic, mechanical, photocopying, recording, or otherwise, without the prior written permission of the publisher.

प्रकाशक

पुष्प प्रकाशन लि.
मुंबई

Internet
by Abhijit Shende

☐ प्रकाशक विनोद सोनवणी पुष्प प्रकाशन लि. ५५५ नारायण पेठ पुणे - ४११०३०.	☐ © अभिजित बंडू शेंडे सायबर वर्ल्ड शेंडे सेल्स कॉर्पो. ४७० सदाशिव पेठ, पुणे - ४११०३० abhishende@yahoo.com	☐ मुखपृष्ठ स्मिता पाटील विश्वा देशपांडे
☐ मुद्रक एक्सेल प्रिंटर्स, पुणे.	☐ अक्षर जुळणी आशय टाइपसेटर्स २६६, शनिवार पेठ, पुणे - ४११०३०.	☐ मूल्य - ५०/- रु.
☐ प्रथमावृत्ती २००२	☐ आगामी आकर्षण सायबर लॉ	

All the trade marks shown in this book of various Manufactureres / Service Providers are used for identification purpose only and belongs to their respective owners.

लेखकाविषयी

श्री. अभिजीत शेंडे यांनी संगणक, इलेक्ट्रिकल आणि अभियांत्रिकी क्षेत्रातील पदविका तसेच इंजिनिअरिंग ची पदवी प्राप्त केली आहे. संगणकाच्या वैयक्तिक वापराबरोबर इंटरनेट आणि कॉम्प्युटर नेटवर्किंग हे त्यांच्या आवडीचे विषय. याच क्षेत्रांमध्ये विविध कंपन्यांचे सल्लागार म्हणूनही ते कार्यरत आहेत. संगणक व त्यासंबंधित विषयावर ते नियमितपणे वृत्तपत्र व मासिकांसाठी स्तंभलेखन करतात. 'हेल्पलाईन फॉर यू' या सामाजिक संस्थेचे ते अध्यक्ष असून या संस्थेद्वारे संगणक प्रशिक्षण देण्यापासून ते गणेशोत्सव काळात बंदोबस्तासाठी पोलिसांना मदत करण्यासारखे अनेक उपक्रम ते या संस्थेद्वारे ते राबवित असतात. पुण्यात गेली चार वर्षे सायबर कॅफे चालविताना प्रथमच इंटरनेटवर बसणाऱ्या अनेक युवकांना वारंवार येणाऱ्या शंकांचे निरसन करता- करता हे पुस्तक लिहिण्याची कल्पना त्यांना सुचली.

संपर्क

आपके लिए हमारे पास एक विशेष सेवा है। हमारे विशेषज्ञों द्वारा तैयार की गई सेवाएं आपको अपने कार्यों को आसानी से संचालित करने में मदद करेंगी। हमारे विशेषज्ञों द्वारा तैयार की गई सेवाएं आपको अपने कार्यों को आसानी से संचालित करने में मदद करेंगी। हमारे विशेषज्ञों द्वारा तैयार की गई सेवाएं आपको अपने कार्यों को आसानी से संचालित करने में मदद करेंगी। हमारे विशेषज्ञों द्वारा तैयार की गई सेवाएं आपको अपने कार्यों को आसानी से संचालित करने में मदद करेंगी।

पूज्यआई वडिलांस ....

SOFTWARE

डाटा

हमारे विशेषज्ञों द्वारा तैयार की गई सेवाएं आपको अपने कार्यों को आसानी से संचालित करने में मदद करेंगी। हमारे विशेषज्ञों द्वारा तैयार की गई सेवाएं आपको अपने कार्यों को आसानी से संचालित करने में मदद करेंगी। हमारे विशेषज्ञों द्वारा तैयार की गई सेवाएं आपको अपने कार्यों को आसानी से संचालित करने में मदद करेंगी। हमारे विशेषज्ञों द्वारा तैयार की गई सेवाएं आपको अपने कार्यों को आसानी से संचालित करने में मदद करेंगी।

YOUR COMPUTER

SOFTWARE

हॉट लाईन

SEARCH

हमारे विशेषज्ञों द्वारा तैयार की गई सेवाएं आपको अपने कार्यों को आसानी से संचालित करने में मदद करेंगी। हमारे विशेषज्ञों द्वारा तैयार की गई सेवाएं आपको अपने कार्यों को आसानी से संचालित करने में मदद करेंगी। हमारे विशेषज्ञों द्वारा तैयार की गई सेवाएं आपको अपने कार्यों को आसानी से संचालित करने में मदद करेंगी। हमारे विशेषज्ञों द्वारा तैयार की गई सेवाएं आपको अपने कार्यों को आसानी से संचालित करने में मदद करेंगी।

मनोगत

'इंटरनेट' अर्थातच माहितीचे मायाजाल हे शब्द कानी न पडलेली व्यक्ती सापडणे आज कठिणच. पण प्रत्यक्षात इंटरनेट काय आहे ? आणि त्याचा वापर नेमका कसा करावा याबद्दलची प्रत्यक्ष माहिती फार थोड्यांनाच असल्याचे मला सायबर कॅफे चालवितांना आढळून आले.

विविध क्षेत्रातील आणि सर्व वयोगटातील व्यक्तींना 'इंटरनेट' बद्दल आकर्षण आहे. यात शंकाच नाही. पण इंटरनेट म्हणजे नेमके काय ? घरबसल्या त्याद्वारे जगातील कोणाशीही गप्पा मारता येतात, जगातून कोठून आणि कोठेही उघडता येणारी जादूई पत्रपेटी यातच आहे, मनोरंजन होते.... इंटरनेटच्या उपयोगांची ही यादी हवी तेवढी वाढविता येईल. परंतु याचा योग्य वापर झाला तर, बदलत्या काळात जीवनाच्या कोणत्याही क्षेत्रात 'व्हॅल्यू अॅडिशन' करण्याची अजब शक्ती यामध्ये आहे. हे निर्विवाद आणि जगात सर्वत्र सिद्ध झालेलं सत्य आहे. आणि याच उद्देशाने हे पुस्तक सादर करण्याचा हा छोटासा प्रयत्न. मुळातच मराठी भाषेत काढलेल्या या पुस्तकाचा उपयोग एखाद्या संगणक तज्ज्ञाला 'रेडी रेकनर' म्हणून करता येईलच. पण त्यापेक्षाही इंटरनेट किंवा संगणक यांची ABCD ही माहिती नसणाऱ्यांना दिशादर्शक म्हणून वापरता येईल, असा विश्वास असल्याने या पुस्तकाचे स्वागत होईल, याबद्दल मनात शंकाच नाही. त्यामुळेच हे पुस्तक आपल्या हाती सुपूर्द करताना विशेष आनंद होत आहे.

प्रकाशक विनोद सोनवणी यांच्या सततच्या पाठपुराव्यामुळे या पुस्तकाची निर्मिती वेळेत होऊ शकली. हे पुस्तक प्रत्यक्षात येण्यासाठी इतर अनेक व्यक्तींचेही सहकार्य लाभले. त्यांच्या मदतीशिवाय पुस्तक प्रत्यक्षात येणे अशक्य होते. या पुस्तकासाठी स्मिता पाटील व विश्वा देशपांडे यांनी आकर्षक मुखपृष्ठ तयार करून दिले. महेंद्र देव यांनी वेळेतच अक्षरजुळणी करून दिली. मुकुंद संगोराम, धनंजय जाधव, आशिष पेंडसे, शैलेंद्र परांजपे, किशोर जाधव, श्रीपाद आठल्ये, जितेंद्र अष्टेकर, प्रशांत वाणी, सचिन शेंडे, नितीन महाजन व मित्र परिवार यांच्या सहकार्याबद्दल आभार.

अभिजित शेंडे

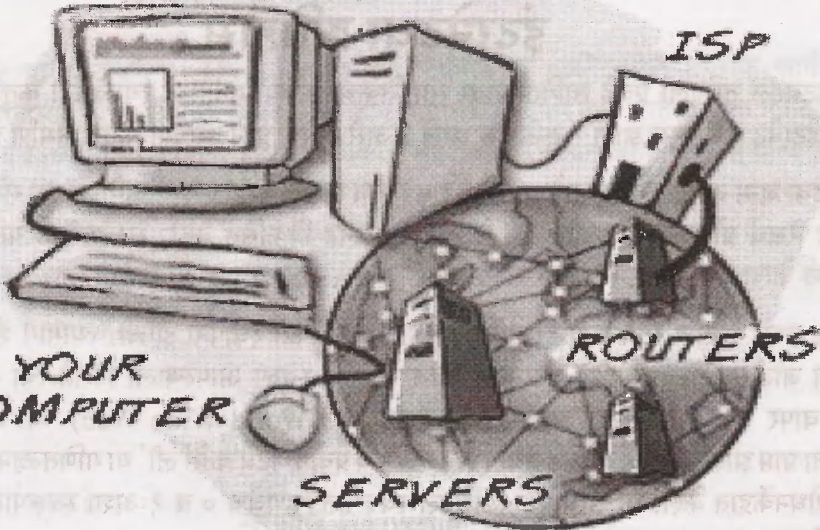
इंटरनेट

मित्रांनो इंटरनेट हा शब्द काही आता नवीन राहिलेला नाही. जाहिरातीतून व्हिजिटिंग कार्ड्स, टी.व्ही. इत्यादी माध्यमातून वेबसाईट, ई-मेल या गोष्टी आपल्या चांगल्याच परिचयाच्या झाल्या आहेत. परंतु असे असूनही बऱ्याचदा इंटरनेटचा वापर करण्यासाठी लागणारी अगदी प्राथमिक स्वरूपाची माहितीही अनेकांना नसते. वरवर पाहता आपल्याला बऱ्याच गोष्टी साध्या सोप्या वाटतात. परंतु अनेकदा काही तांत्रिक प्रश्न निर्माण झाले की आपली माहिती अपुरी पडते. मला सायबर कॅफे चालविताना अनेकांच्या बाबतीत हा अनुभव आहे आणि ही अडचण लक्षात घेऊनच संगणक, व इंटरनेट यांची अधिक ओळख व्हावी यासाठी हा पुस्तक प्रपंच. या पुस्तकात इंटरनेटसाठी आवश्यक असणारी जास्तीतजास्त माहिती देण्याचा प्रयत्न करण्यात आला आहे.

सामान्य माणसाला इंटरनेटचा वापर करावयाचा असेल तर कोणकोणत्या गोष्टी आधी माहित करून घ्याव्यात त्याचबरोबर अगदी प्राथमिक स्वरूपातील तांत्रिक अडचणींचा विचार या पुस्तकातून केला आहे.

‘एकमेकांशी संलग्न असलेल्या संगणकांचे जाळे म्हणजे इंटरनेट.’ असे अगदी सोप्या शब्दात सांगता येईल. जगाच्या कोणत्याही कानाकोपऱ्यातील संगणक टेलिफोनद्वारे लाईनद्वारे दुसऱ्या संगणकाशी जोडला जाऊ शकतो आणि अशा कौट्यावधी संगणकांचे जाळे निर्माण झालेले आहे. त्यामुळे या संलग्न संगणकाशी थेट संपर्क साधता येऊ शकतो.

BROWSER SOFTWARE

Inter -> Between + net -> network = Internet असा हा इंटरनेट शब्द तयार झाला आहे. भ्रामक/काल्पनिक अवकाशाचे वर्णन करण्यासाठी Cyber Space हा शब्द वापरला जातो. इंटरनेटने साऱ्या विश्वाचे रुपांतर एका छोट्या जागतिक गावात केल्याने त्याला Global Village असेही म्हणतात.

संपर्क साधण्यासाठी माध्यम म्हणून टेलिफोन लाईनचा वापर होत असला तरी या इंटरनेटवर कोणत्याही एका व्यक्तीचे, सरकारचे अथवा कंपनीचे नियंत्रण नाही हे यातील आणखी एक वैशिष्ट्य आहे. जगातील कोणत्याही प्रकारची माहिती कोणत्याही देशातील नागरिकांना इंटरनेटद्वारे सहजपणे उपलब्ध होऊ शकते. अर्थात या माहितीचा इंटरनेटवरील माहितीत समावेश करण्यात आला असेल तरच हे शक्य होते. मनोरंजक, वैज्ञानिक, साहित्यिक, सामाजिक अशा कित्येक विषयांची माहिती केवळ एका बटणाच्या अंतरावर तुमच्यासाठी उपलब्ध होऊ शकते.

एखाद्या व्यक्तीला तुम्ही इंटरनेटवरून ई-मेल च्या सहाय्याने पत्र पाठवू शकता, किंवा 'चॅटिंग' द्वारे तासनतास गप्पाही मारू शकता. शेअरचे चढ-उतार जाणून घेऊ शकता किंवा जगातील अगदी दुर्गम भागातील एखाद्या जमातीची जीवनपद्धती जाणून घेऊ शकता. शोधनिबंधासाठी अनेक संदर्भ तुम्हाला इंटरनेटवरून उपलब्ध होऊ शकतात आणि तुम्ही केलेले संशोधन जगातील कोट्यावधी लोकांपर्यंत सहजपणे पाहोचवूही शकता. या अद्भूत दुनियेत हे सारे कसे शक्य होऊ शकते तेच या पुस्तकातून सांगण्याचा हा प्रयत्न आहे.

इंटरनेटचा इतिहास

इंटरनेटबद्दल तुम्हाला एवढे सांगितल्यावर साहजिकच तुमच्या मनामध्ये त्याविषयी कुतुहल निर्माण झाले असणार. इंटरनेट कधी सुरू झाले ? कुठे सुरू झाले ? असे अनेक प्रश्न तुमच्या मनात निर्माण झाले असतील.

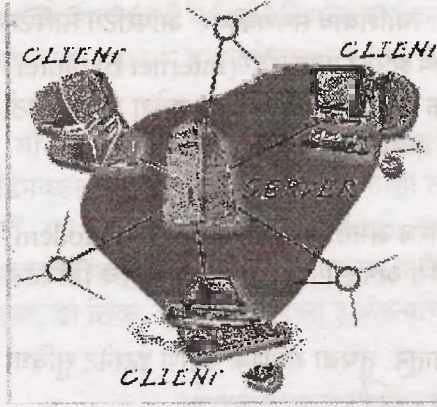
इंटरनेटचा जन्म अमेरिकेतील आहे. सुमारे ३१ वर्षांपूर्वी म्हणजे १९६९ मध्ये अमेरिकेच्या संरक्षण खात्यातील अॅडव्हान्स रिसर्च प्रोजेक्ट्स एजन्सीने (A.R.P.A.) इंटरनेट विकसित केले. सुरुवातीला याचा वापर संरक्षण खात्यातूनच केला जात होता. त्यावेळी याला 'अर्पानेट' (A.R.P.A.NET) असेही म्हणत.

१९८४ मध्ये नॅशनल सायन्स फेडरेशनची (NSF) अमेरिकेत स्थापना झाली. त्यामागे शैक्षणिक संस्थाही एकमेकांना जोडल्या गेल्या होत्या. इंटरनेटचे आज जे भव्य स्वरूप आपल्याला दिसते त्या अर्थाने इंटरनेटचा जागतिक वापर १९९० मध्ये सुरू झाला. वर्ल्ड वाइड वेब (World Wide Web) च्या शोधाने इंटरनेटला लोकप्रियता प्राप्त झाली. 'वर्ल्ड वाईल्ड वेब' (WWW) चे प्रयोग 'टिम बर्नर्स ली' या गणितज्ञानाने जिनिव्हातल्या 'सर्न' संशोधनकेंद्रात केले. या शोधामुळे डिजिटल स्वरूपात म्हणजेच ० व १ अशा स्वरूपात 'डाटा' (Data) पाठविता येऊ लागला.

इंटरनेटला किती संगणक जोडलेले आहेत ? ह्या प्रश्नाचे उत्तर देणे अशक्यच आहे. जगातील १७५,००,००० काम्प्युटर्स एकमेकांना जोडलेले असावेत. यात रोज शेकडोनी भर पडतच आहे. कारण यासाठी गरज आहे ती फक्त टेलिफोन लाईनची आणि संगणकाची.

भारतात इंटरनेट प्रणाली १९८६ पासून 'एज्युकेशन & रिसर्च' (ERNET) या नावाने उपलब्ध झाली. यावेळी विविध संस्था एकमेकांना जोडण्यासाठी दुवा म्हणून अमेरिकेच्या UVNET ची मदत घेतली जात होती. परंतु देशात खऱ्या अर्थाने इंटरनेटची पहिली व्यावसायिक सेवा ऑगस्ट १९९५ साली VSNL ने उपलब्ध करून दिली.

इंटरनेट कसे चालते ?

इंटरनेट म्हणजे संगणकाचे जाळे. परंतु हे जाळे ५ आणि १० संगणकांचे नाही तर कोट्यावधी संगणक एकमेकांशी जोडलेले असतात. एवढ्या मोठ्या प्रमाणावर इंटरनेटचे काम कसे चालत असेल असा प्रश्न तुमच्या मनात निर्माण होईल. सुरुवातीला सर्व्हरचे (Server) जाळे निर्माण करून अन्य संगणकांचे जाळे जोडले जाते. या सर्व्हरला इंटरनेट 'बॅकबोन' असे म्हणतात. आज आपल्या देशाबाबत विचार करायचा झाल्यास विदेश संचार निगम लिमिटेड (VSNL) मार्फत इंटरनेटचा देशात प्रवेश होतो. म्हणजेच त्याला 'गेट वे' असेही म्हणता येईल. सर्व्हरमध्ये साठविलेली माहिती अन्य संगणकांच्या मदतीने जगभर पोहोचते. त्यामुळे अन्य संगणकांना क्लायंट्स (Clients) म्हटले जाते. क्लायंट्स आणि

सर्व्हर यांची जोडणी, टेलिफोन लाईन आणि उपग्रहामार्फत केलेली असते. यासाठी निराळ्या तारा टाकण्याची गरज नाही.

TCP/IP ह्या प्रोटोकॉल्स (Protocols) च्या नियमांनुसार इंटरनेटवरील संगणक कार्यरत असतात. इंटरनेटवरील सर्व माहितीचे (Data) चे लहान-लहान भागांमध्ये रूपांतर केले जाते. प्रत्येक पॅकेटसोबत ते पॅकेट जेथे पाहोचवायचे तो 'अॅड्रेस जोडलेला असतो. एकाच संदेशाची ही लहान लहान पॅकेट्स वेगवेगळ्या रस्त्यांनी प्रवास करून शेवटी नियोजित स्थळी पोहोचतात. हे सर्व काही सेकंदातच होत असल्याने इंटरनेटची कार्यपद्धती गतिमान आहे. इंटरनेटवरील प्रत्येक संगणकाला एक कायमचा पत्ता म्हणजेच IP Adress असतो. e.g. 202.54.10.1 तसेच या नंबरच्या पत्त्यांसाठी सोपी नावेही देण्यात येतात. यालाचा 'डोमेन नेम सिस्टिम' (Domain Name System) किंवा (DNS) असे म्हणतात.

e.g.

com

org

net

gov

edu

mil

int

त्याचप्रमाणे in म्हणजे भारत (india), au म्हणजे ऑस्ट्रेलिया, nz म्हणजे न्यूझिलँड इ.

व्यावसायिक (Commercial)

सामाजिक सेवाभावी संस्था (Organisations)

नेटवर्कींग संबंधी (Networking)

सरकारी (Government)

शैक्षणिक (Educational)

सैनिकी संघटना (Military)

आंतरराष्ट्रीय गट (International)

इंटरनेट सुविधेसाठी ...

१. संगणक

३. टेलिफोन लाईन

५. इंटरनेट ब्राऊजर

२. मोडेम

४. इंटरनेट कनेक्शन ISP कडून

६. व इतर सॉफ्टवेअर्स (आपल्या गरजेनुसार)

इंटरनेटसाठी संगणक महत्त्वाचा आहे हे तुम्हाला कळले असेलच. त्याशिवाय संगणकावर 'ऑपरेटिंग सिस्टिम' (Operating System) सह 'इंटरनेट ब्राऊजर' हवा. या ब्राऊजरमध्ये इंटरनेट एक्सप्लोरर (Internet Explorer) आणि नेटस्कॅप नेव्हीगेटर (Netscape Navigator) यांचा अधिक वापर होतो. इंटरनेटवर प्रवेश करण्यासाठी लागणारा प्रोग्रॅम (Programme) असेही ब्राऊजरचे सोप्या शब्दात वर्णन करता येईल.

संगणकावरील माहिती आपल्याला मिळण्यापूर्वी एका दुभाष्याची गरज असते. या दुभाष्याला मोडेम (Modem) म्हणतात. याद्वारे डिजिटल (Digital) भाषेचे अॅनालॉग भाषेत आणि अॅनालॉग (Analog) भाषेचे डिजिटल भाषेत रूपांतर केले जाते.

इंटरनेटची सुविधा उपलब्ध होते ती टेलिफोन लाईनच्या माध्यमातून. तुमचा संगणक आणि इंटरनेट सुविधा देणाऱ्या कंपनीचा सर्व्हर यांच्यातील दुवा म्हणजे ही लाईन.

मोडेम (Modem)

Internal Modem

External Modem

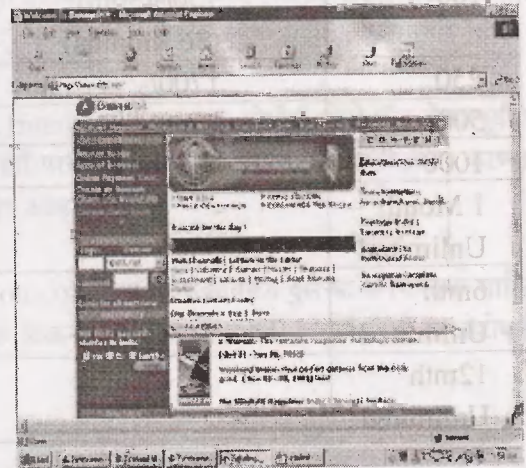
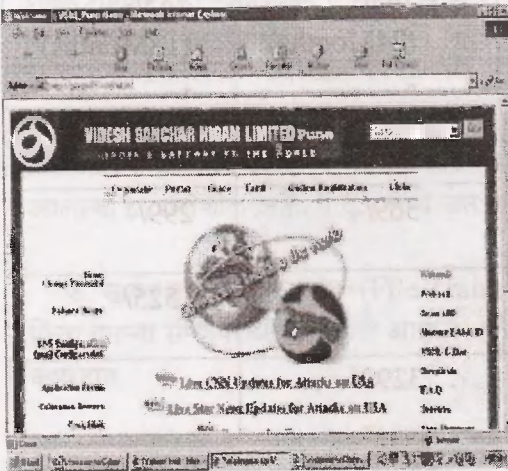

इंटरनेटचा वापर होताना संगणक मोडेमला जोडलेला असतो आणि मोडेमपर्यंत टेलिफोन लाईनच्या माध्यमातून इंटरनेट सुविधा आपल्यापर्यंत येते.

मोडेम शब्द Modulator आणि Demodulator या शब्दांपासून घेतलेला आहे. 'मोड्युलेटर आणि डीमोड्युलेटरचा अर्थ काय ते पाहू या. संगणकाची भाषा वेगळीच असते. ज्याला 'अंकीय' अर्थात 'डिजिटल भाषा' म्हणतात. जेव्हा संगणकावर एखादी आज्ञा देतात तेव्हा तिचे या अंकीय भाषेत रूपांतर होते. पण टेलिफोन लाईन मधून ऑनलाॅग पद्धतीने माहिती दुसरीकडे जाऊ शकते त्यामुळे या डिजिटल भाषेचे पुन्हा ऑनलाॅग भाषेत रूपांतर करावे लागते आणि हेच उलट्या पद्धतीने म्हणजे माहिती संगणकापर्यंत येतानाही विचारात घ्यावे लागते. म्हणजेच संगणकाची माहिती टेलिफोन लाईनमधून पाठविण्यासाठी किंवा टेलिफोन लाईनमधून आलेली माहिती संगणकावर उपलब्ध करून घेण्यासाठी भाषा बदलावी लागते आणि हेच काम मोडेम करतो.

मोडेमचे इंटरनल आणि एक्स्टर्नल असे दोन प्रकार असून मोडेममध्ये एक्स्टर्नल मोडेम सध्या लोकप्रिय आहे. मोडेमवरून जेव्हा माहितीचे वहन होते तेव्हा त्याची जी गती असते ती बाइट्स प्रति सेकंद या पद्धतीने मोजली जाते. उदा. ३३.६kbps किंवा ५६.६kbps म्हणजेच सेकंदाला ३३.६ किलो बाइट्स किंवा ५६.६ किलोबाइट्स जास्त गती असलेल्या मोडेम मार्फत जलद माहितीचे वहन होऊ शकेल हे सांगायला नकोच. बाजारात जीव्हीसी, वोका, डी लिंक, यू.एस.रोबोटिक्स इ.कंपन्यांचे मोडेम उपलब्ध आहेत.

इंटरनेट सुविधा देणारी कंपनी (ISP)

कॉपीराइट नॉटिस: या दस्तऐवजातील सर्वाधिकार सुरक्षित आहेत. (Copyright Notice: All rights reserved in this document.)

Internet Service Provider (ISP) कडून इंटरनेट कनेक्शन घ्यावे लागते. ISP कंपनी सदैव इंटरनेटशी २४ तास जोडलेला असतो. त्यामुळेच आपला संगणक ISP शी जोडला गेल्यावर इंटरनेटशीच जोडला गेला असे समजण्यास हरकत नाही. ISP ना ही सुविधा पुरवण्यासाठी फार मोठी खर्चिक यंत्रणा उभी करावी लागते. म्हणूनच ते इंटरनेट कनेक्शनसाठी शुल्क आकारतात.

ISP च्या शुल्काबरोबरच टेलिफोन बिलाचाही खर्च इंटरनेट वापरताना असतो. सध्या घरी इंटरनेटचा प्रति तास एकूण खर्च ३५/- रूपयांपर्यंत असतो. परंतु 'सायबर कॉफेत' १५ ते २० रूपये प्रति तासाप्रमाणे आपण इंटरनेट वापरू शकतो. कारण तेथे एकच कनेक्शन नेटवर्कद्वारे ४ ते ५ संगणकात विभागलेले असते. त्यामुळे हा दर कमी असतो.

ISP निवडतांना त्यांच्या दरांबद्दल माहिती घ्या, त्यांची सुविधा तपासून बघा, त्यांची सल्लागार केंद्र २४ तास मदत देतात का ते बघा, त्यांच्या वेग बघा इ. गोष्टी व्यवस्थित अभ्यासून योग्य ISP निवडा.

ISP Rate Chart of Pune

Hours	VSNL	ETH	Pacific
25 Hrs.	225/- (Valid for 36 Months)	Rs. 249 (12Months)	225 (3Months)
50 "	450/- (36 Months)	149 (1 Months)	--
100	750/-(30m) (36 Months)	789/- (24Months)	785/- (12Months)
250	1700/-	-	-
500	2750/-	-	-
1000	4750/-		
1 Month Unlimited	-	369/-	299/-
6mth Unlimited	-	-	1525/-
12mth Unlimited	-	3299/-	-

इंटरनेट कनेक्शनचे १. डायल अप -(Dial Up), 2. ISDN, 3. Lease Line इत्यादी प्रकार आहेत.

प्रोटोकॉल (Protocol)

इंटरनेटसाठी काही नियम (Protocol) आहेत. हे प्रोटोकॉल अधिक तपशीलाने पाहू या.

१. ट्रान्smिशन कंट्रोल प्रोटोकॉल (Transmission control protocol) (TCP) संगणकाद्वारे माहिती पाठविताना माहितीचे लहान पॅकेस करून मग ती पाठविली जाते. ती या प्रोटोकॉलमार्फत तयार केली जातात. याच्या अगदी उलट ही प्रक्रिया या प्रोटोकॉलकडून होते. ती म्हणजे आलेल्या छोट्या पॅकेटसमधील माहितीची शृंखलेत मांडणी करणे. ते काम होताना या फाइलमध्ये अनावश्यक माहिती शिरली नसल्याची खात्रीही केली जाते.

२. इंटरनेट प्रोटोकॉल (Internet Protocol) (IP) फाइलमधील माहितीचे छोट्या पॅकेटमध्ये रूपांतर केल्यानंतर पुढची पायरी म्हणजे ही पॅकेट्स वाहून नेणे आणि हेच काम या प्रोटोकॉल मार्फत केले जाते.

३. पॉईंट टू पॉईंट प्रोटोकॉल (Point to Point Protocol) (PPP) पीपीपी अकाऊंटमुळे इंटरनेटवरील इतर संगणक तुमच्या संगणकाशी थेट संबंध प्रस्थापित करू शकतात. म्हणजे या अकाऊंटमुळे एकाच वेळी अनेक 'क्लायंट प्रोग्रॅम' वापरणे शक्य होते.

४. पीओपी प्रोटोकॉल : (POP) इंटरनेट सेवा देणाऱ्या कंपनीकडून कनेक्शन बरोबर जो ई-मेल अकाऊंट मिळते. ते अकाऊंट म्हणजेच पीओपी.

५. हायपर टेक्स्ट ट्रान्स्फर प्रोटोकॉल (Hiper Text Transfer Protocol) ज्या ठिकाणी दुसऱ्या ठिकाणच्या सर्व्हर प्रोग्रॅम असेल अशा ठिकाणी दुसऱ्या ठिकाणच्या सर्व्हर प्रोग्रॅमवरून हायपर टेक्स्ट ट्रान्स्फर फाइल पाठविण्यासाठी या प्रोटोकॉलची मदत होते.

६. सिरीयल लिंक इंटरनेट प्रोटोकॉल (Serial Link Internet Protocol) पीपीपी प्रोटोकॉल येण्यापूर्वी हा प्रोटोकॉल तयार केला होता. जे संगणक सिरीयल केबलद्वारे परस्परांना जोडलेले असत. त्यासाठी तयार करण्यात आलेल्या हा प्रोटोकॉल आहे. परंतु यामध्ये नंतर अनेक दोष आढळले.

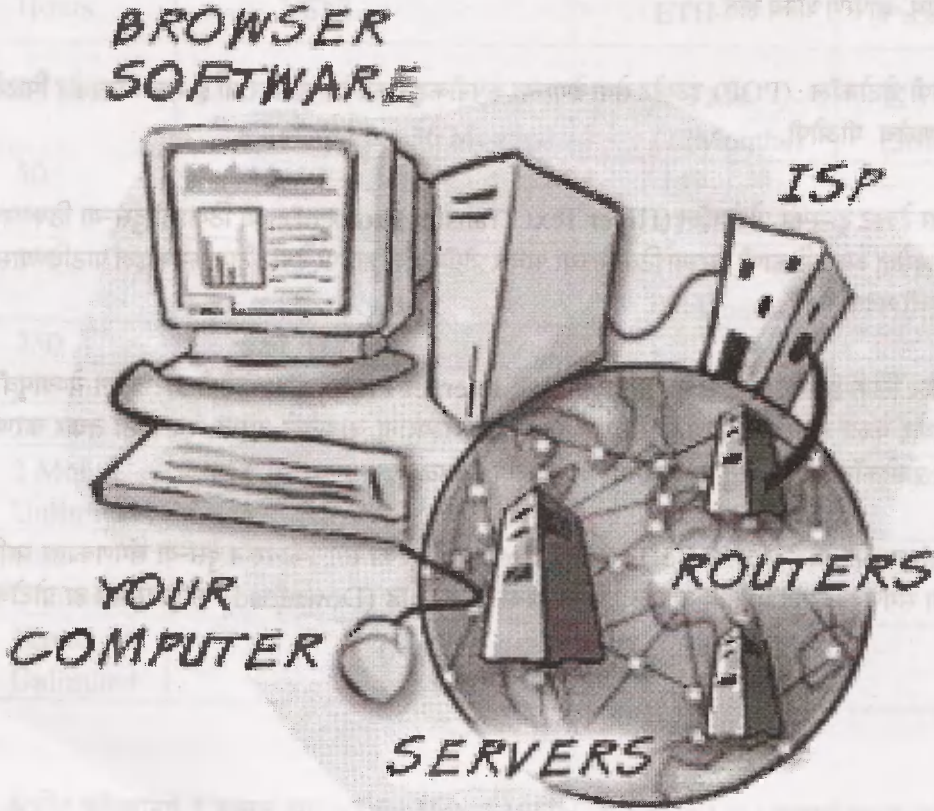
७. फाईल ट्रान्स्फर प्रोटोकॉल - (File Transfer Protocol) एका संगणकावरून दुसऱ्या संगणकावर माहिती किंवा दुसऱ्या संगणकावरील माहिती आपल्या संगणकावर डाऊनलोड (Download) करण्यासाठी हा प्रोटोकॉल वापरतात.

वर्ल्ड वाईड वेब (www)

World Wide Web चे संक्षिप्तरूप (www) म्हणजेच वेब. या वेब वरील माहितीच्या मजकूराला 'पेज' असे म्हणतात. अशी करोडो पेजेस इंटरनेटवर आहेत व त्यात रोज हजारांनी भर पडतच आहेत. वेब ही सुविधा फारच लोकप्रिय असल्याने 'वेब म्हणजेच इंटरनेट' असे समीकरण होऊन बसले आहे.

इंटरनेटवरील ही वेब पेजेस HTML (Hyper Text Markup Language) ह्या प्रोग्रॅमिंग भाषेत लिहिलेली असतात. HTTP (Hyper Text Transfer Protocol) म्हणजेच वेब प्रोटोकॉल, यामुळे सर्व्हरवरून वेब पेजेस क्लायंटकडे पाठविली जातात.

URL (Uniform Resource Locator) हा इंटरनेटवरील प्रत्येक पेजसाठी निश्चित नोंदलेला पत्ता असतो. अत्यंत महत्त्वाची गोष्ट म्हणजे URL टाईप करताना दोन अक्षरांमध्ये मोकळी जागा नसावी.

वेब ब्राऊझर - (Web Browser)

इंटरनेटवर जी माहिती येते ती पाहण्यासाठी म्हणजेच वेब-पेज पाहण्यासाठी सॉफ्टवेअर प्रोग्रॅमची गरज असते हे आपण मागे बघितले. या प्रोग्रॅमला 'वेब ब्राऊझर' असे म्हणतात. नेटस्केप कॉर्पोरेशनचे नेटस्केप नेव्हीगेटर आणि मायक्रोसॉफ्टचे इंटरनेट एक्सप्लोरर, ऑपेरा असे वेब ब्राऊझर सध्या लोकप्रिय आहेत.

अॅड्रेस बॉक्स : या ठिकाणी तुम्हाला हव्या असणाऱ्या वेबसाईटचा पत्ता टाईप करतात.

ऑक्टिव्हिटी आयकॉन : उजव्या कोपऱ्यातील चित्र जेव्हा गतिमान असते तेव्हा समजायचे की इंटरनेटशी संपर्क साधला जात आहे.

नेव्हिगेशन टूलबार
या ठिकाणची विविध बटणे वेबपेज बघताना उपयोगी पडतात.

स्करोलबार :
वेबपेजवरील मजकूर खालीवर करण्यासाठी याचा उपयोग करतात.

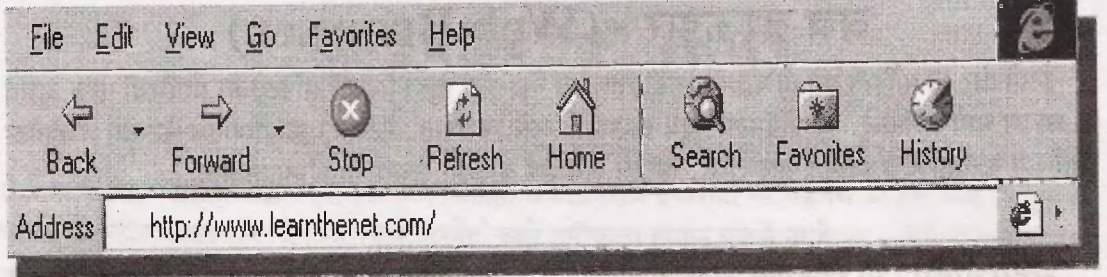
स्टेटसबार : इंटरनेटवर संपर्क साधतानाची प्रगती या ठिकाणी बघता येते.

वेबपेज

वेबसाईटवरील छायाचित्रे डाऊनलोड होण्यासाठी अधिक मेमरी लागत असल्यामुळे अशी पेजेस लोड होण्यासाठी जास्त वेळ लागतो.

नेव्हिगेशन टूलबार

मायक्रोसॉफ्ट इंटरनेट एक्सप्लोरर या ब्राऊझरच्या नेव्हिगेशन टूलबारवरील काही बटणांची माहिती आपण घेऊ.

(Back) बॅक :- हे बटण दाबल्यास तुम्ही सध्या जेथे आहात त्या वेबपेजच्या आधीच्या वेबपेजवर जाता येते.

(Forward) फॉरवर्ड :- मध्येच तुम्ही जर पाठी गेलात तर पुन्हा पुढच्या पानावर जाण्यासाठी हे बटण दाबावे.

(Stop) स्टॉप :- एखादे वेब पेज उमटण्याविषयी ब्राऊझरला सूचना केल्यानंतर मध्येच तुम्हाला ती सूचना रद्द करावयाची असेल तर हे बटण दाबावे.

(Favorites) फेव्हरिट्स :- काही वेबसाईट्स तुम्हाला आवडल्या व महत्वाच्या वाटल्या तर त्या लक्षात ठेवण्याची खास सोय.

(Print) प्रिंट :- प्रिंट हे बटण दाबल्यावर पडद्यावरील सर्व सचित्र मजकूर कॉम्प्युटरला जोडलेल्या प्रिंटरद्वारे धापता येऊ शकतो.

(Home) होम :- ज्यावेळी तुम्ही टूलबारवरील होम बटण दाबाल, तेव्हा आपोआपच तुमच्या ब्राऊझरवरील नोंदवून ठेवलेले प्रारंभ पृष्ठ असलेली वेबसाईट्स उमटेल हे होमपेज तुम्ही कधीही तुमच्या आवडीनुसार बदलू शकता.

(Mail) मेल :- हे बटण दाबले असता तुमच्या कॉम्प्युटरमधील ई-मेल क्यायंट प्रोग्रॅम आपोआप उघडला जातो. उदा. Outlook Express

(Refresh) रिफ्रेश :- जर पडद्यावर एखादे वेब - पेज उमटत असताना मध्येच व्यत्यय आला किंवा काही अन्य कारणामुळे पेज संपूर्ण उमटले नाही तर ते पेज पुन्हा उमटण्यासाठी हे बटण दाबावे.

(Search) सर्च :- टूलबारवरील हे बटण दाबल्यास एक महत्वपूर्ण इंटरनेट सर्च इंजिन आपोआप कार्यन्वित होते.

(History) हिस्टरी :- तुम्ही आधी पाहिलेल्या सर्व वेब पेजसची यादी तुम्हाला कॉम्प्युटरच्या पडद्यावर दिसते. त्यातील हवे ते पेज पटकन तुम्ही पुन्हा पाहू शकता.

इंटरनेट एक्सप्लोररसाठी सोपे मार्ग (Shortcut Keys)

TASK.....SHORTCUT

Go to next page.....Alt + Right Arrow

Go to previous page..... Alt + Left Arrow or Backspace

Display a shortcut menu for a link.....Shift + F10

Move forward between frames.....Ctrl + Tab

Move back between frames....Shift + Ctrl + Tab

Scroll to the top of document....Up Arrow

Scroll end of a document....Down Arrow

Move to the beginning of a document...Home

Task.....Shortcut Keys)

Move to the end of a document.....End

Refresh current page.....F5

Stop downloading a page....Esc

Go to a new location....Ctrl+o

Save the current page.....Ctrl+s

Print the current page or activeframe....Ctrl+P

To close Current browser window Ctrl+w

Move to end of page .....end

इंटरनेट एक्सप्लोरर आणि नेटस्केप नेव्हीगेटरसाठी उपयुक्त ठरणाऱ्या आणखी काही गोष्टी

कंट्रोल+एन (Control+ n) याद्वारे नवीन ब्राउझरची विंडो (Window) उघडता येणे शक्य होते.

कंट्रोल+ओ (Control+o) तुम्ही तुमच्या संगणकाच्या 'मेमरीत' असलेली फाइल उघडू शकता.

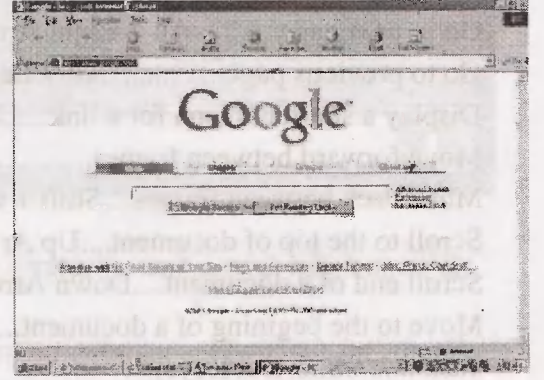
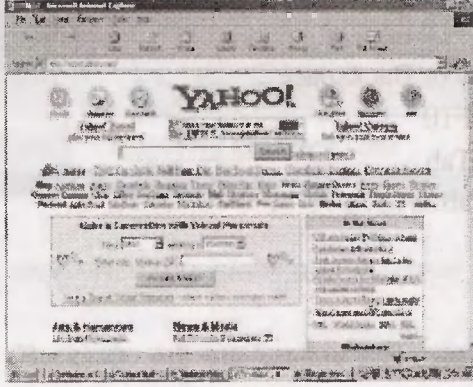
कंट्रोल+एस (Control+ s) संगणकाच्या मेमरीत स्क्रीनवरील माहिती साठविली जाऊ शकते.

कंट्रोल+एफ (Control+ f) माहितीचा शोध घेणे तुम्हाला याद्वारे शक्य होते.

एस्केप (Escape) तुम्ही एखादी आज्ञा दिली असेल परंतु ती पूर्णतः रद्द करायची असेल तर याचा उपयोग होऊ शकतो.

इंटरनेट एक्सप्लोररसाठी F5 च्या सहाय्याने स्क्रीनवरील वेब पेज परत मिळविता येते. थोडक्यात F5 वटणाच्या सहाय्याने (Refresh) चे कार्य होऊ शकते.

सर्च इंजिन्स (Search Engines)

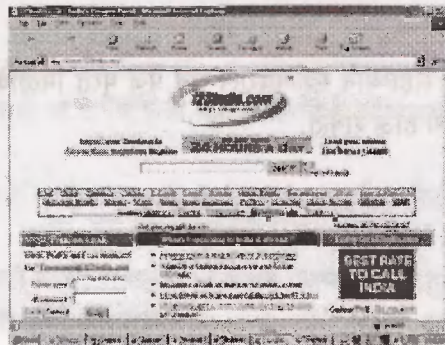

इंटरनेटचा पसारा केवढा आहे ते आपण पाहिलेच. या पसान्यात रोज किती तरी मोठ्या प्रमाणात भर पडत आहे. त्यामुळे माहितीचा खजिना वाढत चालला आहे अशा वेळी आपल्याला हवी असलेली शोधण्यासाठी काही साधने आहेत. ती म्हणजे सर्च टूल्स. या टूलचे दोन प्रकार आहेत. वेब डिरेक्टरी आणि सर्च इंजिन.

वेब डिरेक्टरीमध्ये तुम्हाला माहितीचा संगतवार तपशील सापडतो. त्यातून तुम्हाला जी माहिती हवी असेल ती शोधणे सोपे जाते. सर्च इंजिनच्या सहाय्याने माहिती शोधायची झाल्यास तुम्हाला एखादा शब्द अथवा विषय टाईप करून आज्ञा द्यावी लागते. त्यानंतर काही सेकंदात तुम्हाला त्यासंबंधित विषयाची माहिती ज्या ठिकाणी उपलब्ध आहे ते पत्ते दिले जातात.

सध्या शोकडो सर्च इंजिन उपलब्ध आहेत. www.yahoo.com हे फार जुने सर्च इंजिन आहे. तुम्ही येथे हव्या असलेल्या विषयाशी संबंधित एखादा शब्द दिलात तरी तुम्हाला अपेक्षित उत्तर मिळेल. www.altavista.com हेही प्रसिद्ध सर्च इंजिन आहे. www.askjeeves.com या सर्च इंजिनवर तुम्ही एखादा प्रश्न विचारून त्याचे उत्तरही मिळवू शकता.

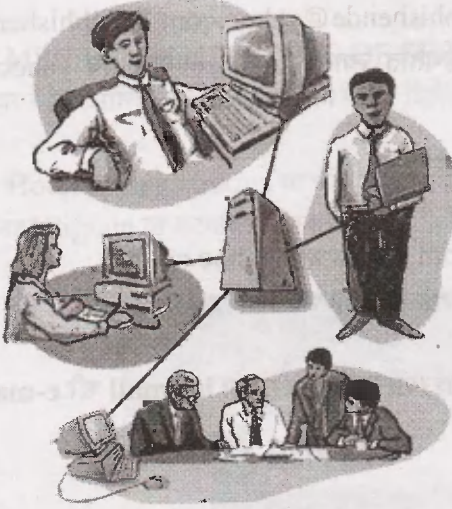
याचप्रमाणे भारतीय सर्च इंजिन म्हणजे www.indiatimes.com, www.khoj.com, www.123india.com, www.rediff.com, www.india.com, www.jadoo.com अशा प्रसिद्ध वेबसाईट्स आहेत.

ई-मेल (E-Mail)

संगणकावरचा 'पोस्टमन'...!

पोस्टाचा संप सुरू... कुरियरच्या दराचे टेन्शन. टपाल वेळेवर व सुखरूप मिळण्याची हमी तर नाहीच नाही. या सर्व गोष्टींवर उपाय म्हणजे इंटरनेटवरील 'ई-मेल' इलेक्ट्रॉनिक मेल म्हणजेच एका ठिकाणाहून दुसऱ्या ठिकाणी संगणकाद्वारे संदेश पोहोचवणे. ई-मेल चे फायदे म्हणजे आपला संदेश काही सेकंदातच पोहोचला जातो. यासाठी कोठलाही मोबदला देण्याची गरज नाही. म्हणजेच सगळेच 'चकटफू' आहे. ई-मेल द्वारे संदेश पाठवताना त्याला सुंदर डिझाईन्स वापरून सजवता येते. बऱ्याचशा साईटवर 'अॅडव्हान्स' मध्ये संदेश लिहून ठेवता येतो व तारीख ठरवून 'अॅटोमॅटिक' तो त्या दिवशी पाठवला जातो. पत्ता चुकलेला

असल्यास तशा स्वरूपाचा 'एर' (error) मेसेज येतो.

www.hotmail.com ही सर्वाधिक लोकप्रिय ई-मेल वेबसाईट संगणक सम्राट बिल गेट्सच्या मायक्रोसॉफ्ट कंपनीने साबिर भाटीया या संगणक तज्ज्ञाकडून मोठा मोबदला देऊन विकत घेतली आहे. www.yahoo.com ही सुद्धा एक लोकप्रिय वेबसाईट. ई-मेल साठी येथे नोंदणी केल्यास आपण त्याचे 'अकौंट'द्वारे 'चॅटिंग', 'शॉपिंग'. करू शकतो. त्यासाठी पुनः नोंदणीची गरज नाही.

www.indiatimes.com ही पूर्णपणे भारतीय वेबसाईट. या साईटवरील मुख्य वैशिष्ट्य म्हणजे १० एमबी इतकी मोठी 'वेबस्पेस' मिळते, जी इतर ठिकाणी फक्त ५ एमबीपर्यंत मर्यादित आहे. **Indiatimes** या नावातच भारतीयत्व असल्याने 'युजर्स'चा चांगला प्रतिसाद या साईटला मिळत आहे.

मित्रांनो... आपल्या मायबोली भाषेत पत्र लिहायचंय? नो प्रॉब्लेम! फक्त क्लिक करा... www.epatra.com किंवा www.mailjol.com यापैकी कोणत्याही एका वेबसाईटवर. मराठी, हिंदी, तेलगू, कानडी, बंगाली इ. भाषांमधून 'मेल' पाठवता येते. यासाठी फक्त इंग्रजी टायपिंगच्याच ज्ञानाची आवश्यकता आहे. इंटरनेटद्वारे आपल्या मायबोलीत संदेश पाठवण्याची मजा काही औरच...!

www.certifiedmail.com ही ई-मेल साठी असणारी वेबसाईट जरा 'क्लिष्ट' वाटते. परंतु याद्वार तुम्ही सुरक्षित व 'कोडिंग लॅंग्वेज' मध्ये ई-मेल पाठवू शकता. 'Hacking' ने होणाऱ्या त्रासापासून येथे नक्कीच मुक्तता मिळते. ग्राहकांना आकर्षित करण्यासाठी अनेक वेबसाईट्सच्या कंपन्या विविध सुविधा अथवा 'गिफ्ट्स'

पुरवत असतात. अशाच WWW.chequemail.com वर तर ई-मेलचा जास्तीत जास्त वापर केल्यास 'युजर्स'ला चक्क धनादेश मिळतो. या चेकची रक्कम ई-मेल 'ट्रॅन्झॅक्शन'वर अवलंबून असते. सायबर कॅफेत नजर टाकल्यास असे दिसून येते की ८० टक्क्यांपेक्षा जास्त वापर हा ई-मेल साठी होतो. जोक्स, माहिती, जाहिरात, प्रचार, सुविचार, फोटो, मदतीची मागणी, जनजागरण इ. साठीही 'Mass Mailing' द्वारेही केले जाते. बऱ्याचदा ई-मेल म्हणजेच इंटरनेट ! असेच वाटून जाते. माझा ई-मेल पत्ता abhishende@yahoo.com यात abhishende हे माझे नाव आहे. त्यानंतर @ हे चिन्ह येते त्याला at असे म्हणतात. त्यानंतर ई-मेल कंपनीचे नाव yahoo.com किंवा hotmail.com असे असते.

विनामूल्य E-mail सेवा देणाऱ्या काही वेबसाईट्स.

www.hotmail.com

www.rocketmail.com

www.yahoo.com

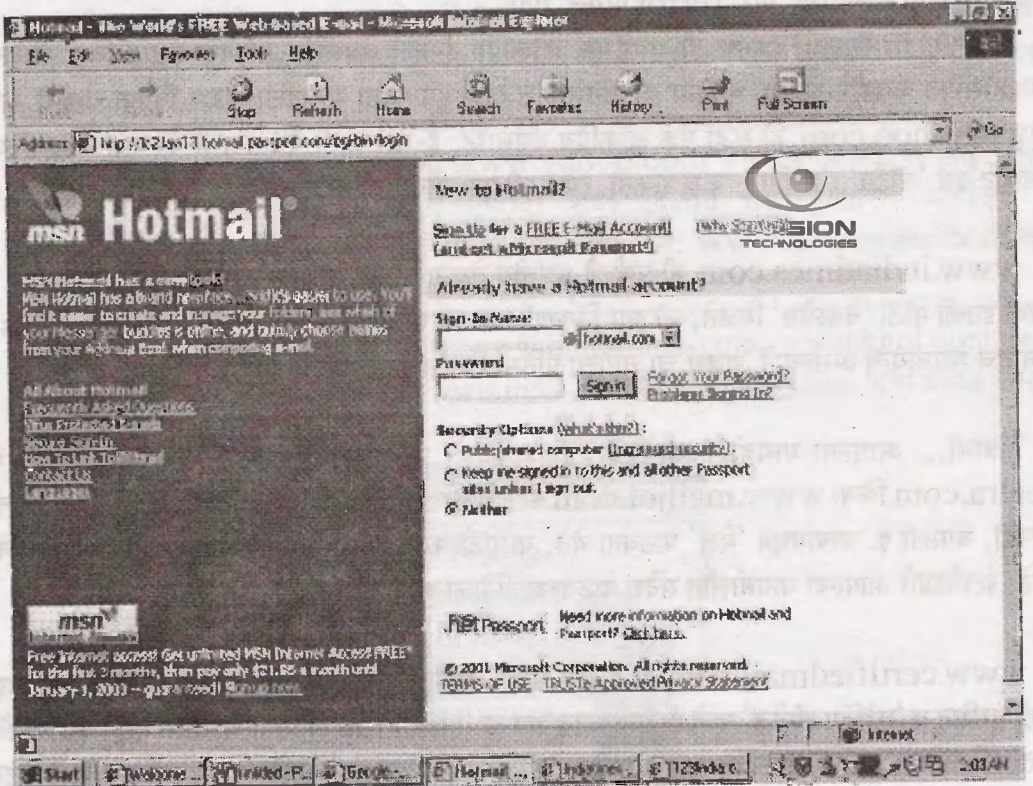
www.yahoo.com

www.indiatimes.com

www.mailexite.com

ई-मेलची सेवा कशी वापराल हे समजून घेऊन उदाहरणा दाखल आपण hotmail ची e-mail ची सेवा पाहू.

तुमचे E-mail Account कसे उघडावे ?

१) इंटरनेट एक्सप्लोररच्या ॲड्रेस बार (Address Bar) वर hotmail.com टाईप करून Enter बटन दाबल्यास तुम्हाला शेजारी दाखवल्याप्रमाणे hotmail चे होम पेज दिसेल.

२) नंतर New User ? Singup now ! वर माऊस नेवून क्लिक करणे.

३) MSN HOTMAIL TERMS OF SERVICE (TOS) म्हणून भली मोठी नियमाची यादी तुमच्या स्क्रीन वर येईल आणि त्याच्या शेवटी दोन पर्याय दिलेले असतात. याठिकाणी I Accept वर क्लिक करा.

४) Hotmail Registration चा फॉर्म तुम्हाला दिसेल. त्यात विचारलेली सर्व माहिती भरा. सर्व माहिती भरून झाल्यानंतर Signup या बटनावर क्लिक करा.

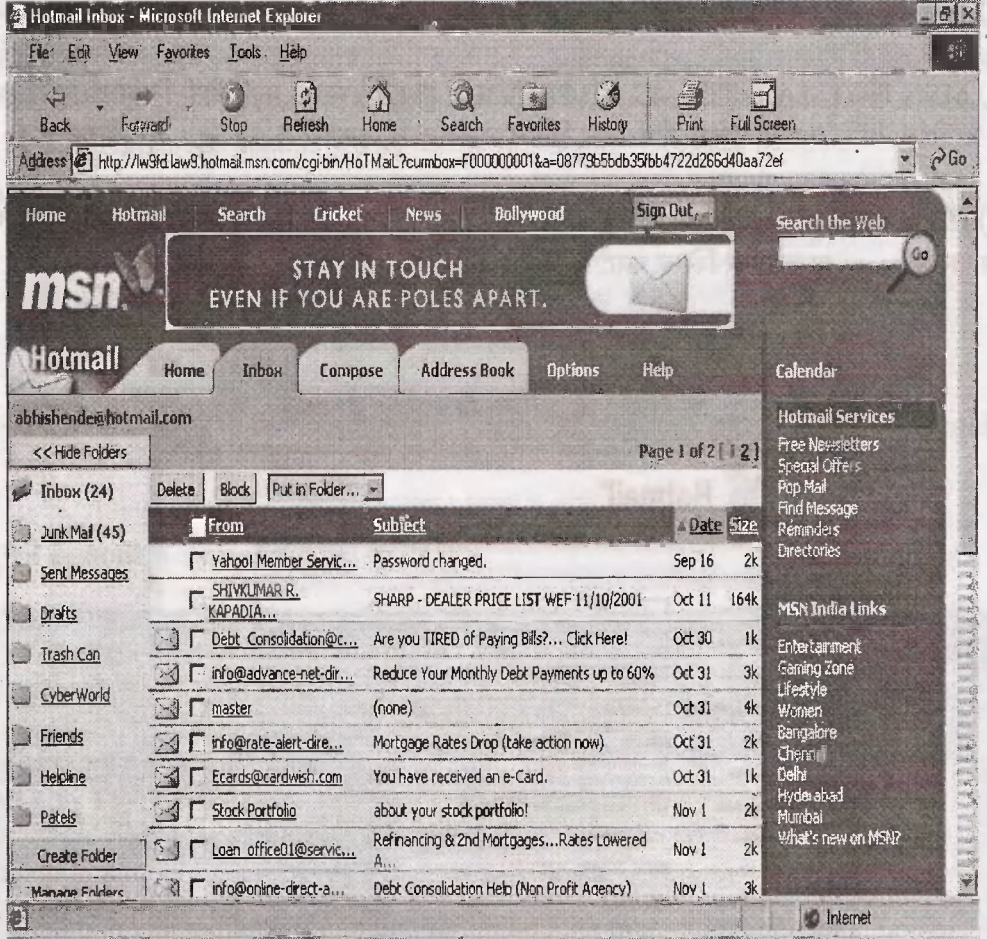
५) तुम्ही दिलेले Sign - in Name जर आधी कोणी नोंदविलेले नसेल तर तुम्हाला अभिनंदनाचे पत्र येते. परंतु जर तुम्ही दिलेले Sign- in Name आधी कोणी नोंदविलेले असेल तर तुम्हाला नवीन नावाची विचारणी केली जाते. तुमचे Sign - in Name आणि password कोणालाही सांगू नये.

E - mail ची सेवा कशी वापराल ?

६) आता तुम्ही hotmail चे सभासद झालात. तुम्हाला तुमच्या Hotmail चा ई-मेल पत्ता मिळाला.

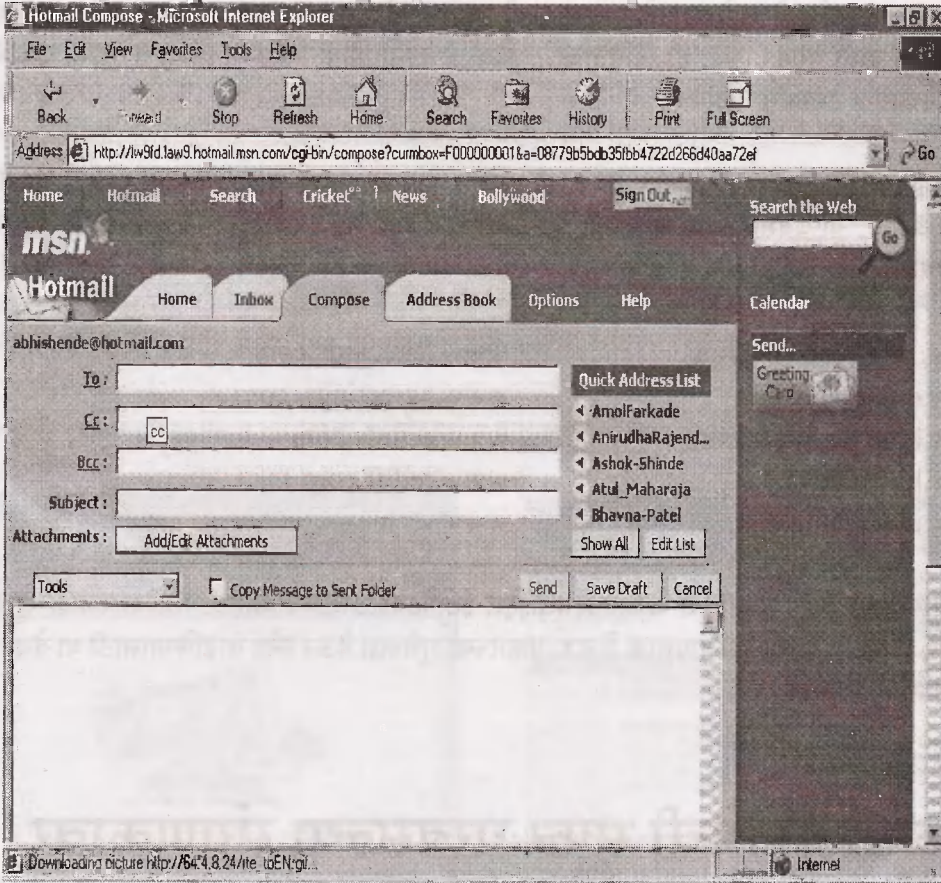
७) तुमची नोंदणी पूर्ण झाल्यावर तुम्हाला Hotmail च्या सुरुवातीच्या पानांवर Sign Up Name च्या चौकटीत तुमचे Sign Up Name लिहा, नंतर password टाईप करा आणि Sign In बटनावर क्लिक करा.

८) तुम्ही तुमच्या INBOX मध्ये जेथे तुम्हाला आलेले पत्र तुम्ही पाहू शकता. त्या यादीमधील हवे ते पत्र वाचण्याकरिता त्या पत्रांवर माऊस नेऊन क्लिक करा. तुम्हाला आलेल्या पत्रांचा मजकूर तुम्हाला दिसेल.

९) तुमच्या INBOX मध्ये खाली Move to and Delete अशी दोन बटण आहेत. तुम्हाला आलेले पत्र दुसऱ्या ठिकाणी हालवायचे असल्यास त्या पत्रासमोरील चौकोनात क्लिक करा. तुम्हाला ते कोठे हलवायचे आहे त्याचे पर्याय Move to बटनासमोरील चौकटीत दिले आहे. तुम्हाला हवा तो पर्याय निवडा व Move to बटनावर क्लिक करा. तुमचे पत्र त्या ठिकाणी साठविण्यात येईल.

COMPOSE

तुम्हाला आलेले पत्र तुम्ही पाहीले आता जर तुम्हाला कोणाला पत्र पाठवायचे असेल तर वर असलेल्या बारमध्ये Compose वर क्लिक करा. खाली दिलेल्या चित्रांमधील फॉर्म दिसेल. त्यामध्ये खालील माहिती भरा
TO : तुम्हाला ज्याला पत्र पाठवायचे त्यांचा ई-मेल पत्ता काळजीपूर्वक न चुकता टाईप करा.
Subject : तुम्ही पाठविणाऱ्या पत्राचा विषय (विषय घातलाच पाहिजे असे नाही.)
Cc : वरील पत्रांची प्रत आणखी कुणाला पाठवायची असेल तर त्यांचे ई-मेल पत्ते.
Bcc : अशा व्यक्तीचा किंवा संस्थेचा ई-मेल पत्ता ज्याला तुम्ही प्रत पाठविणार आहात परंतु त्याला समजून देता
To व Bcc मधील व्यक्तींना किंवा संस्थेला प्रत पाठवणार आहात.

यानंतर मेसेज टाईप करा आणि Send बटनावर क्लिक करा. आणखी काही सुविधा म्हणजे Save outgoing messages व Attachment सुविधा अशा आहेत. त्याचप्रमाणे आपणांस ई-मेल पत्ते अँड्रेसबुक मध्ये साठविता येतात. आपल्या अकॉउंटचा पासवर्डही बदलता येतो. अनावश्यक वाटणारे ई-मेल थांबविण्यासाठी Block Sender वर क्लिक करा.

इंटरनेटवरील शुभेच्छापत्रे..!

आजकाल तरुणांमध्ये शुभेच्छापत्रे पाठवण्याची आवड मोठ्या प्रमाणात आढळून येते. शुभेच्छापत्रे पाठवण्यासाठी फक्त गरज असते, ती निमित्ताची..! दिवाळी असो किंवा ख्रिसमस किंवा कोणाचा वाढदिवस. आपण शुभेच्छापत्र हमखास पाठवितो.

आजकाल इंटरनेटच्या paper-less युगात ही सुविधा नसेल तर नवलंच...! यासाठी शोकडो वेबसाईट्स इंटरनेटवर आगेत. या वेबसाईट्सवरून मोफत 'ग्रिटिंग्ज' पाठविता येतात. यासाठी महागडे कार्ड्स बाजारातून विकत घेण्याची गरज नाही. तसेच कार्ड कोणत्या तारखेला पाठवायचे तेही आपण आगाऊ ठरवू शकतो.

www.123greetings.com
www.orangepie.com
www.bluemountain.com
www.bowcreek.com
www.animatedgreetings.com

www.lakecards.com
www.egreetings.com
www.ecards.com
www.rediff.com
www.archiesonline.com

शुभेच्छापत्रांचा अशा प्रकारच्या शोकडो वेबसाईट्स इंटरनेटवर उपलब्ध आहेत. मैत्रीचा संदेश, शुभेच्छा, जन्मदिवस, दिवाळी, संक्रांत, प्रजासत्ताक दिन इ. प्रकारच्या शुभेच्छा देऊन स्नेह वाढविण्यासाठी या वेबसाईट्स नक्कीच उपयोगी ठरतील.

रुपेरी दुनियेची सफर घरबसल्या संगणकावर

मनोरंजन म्हणजे जीवनातले सर्व ताणतणाव, चिंता, थकवा यापासून सुटका आणि हे मनोरंजन चित्रपटाशी संबंधित असेल तर विचारायलाच नको. नेहमी चित्रपटगृहातून दर्शन देणाऱ्या आपल्या आवडत्या कलावंताना घरबसल्या बघण्याची मजा काही औरच.

अनेक वेबसाईट्सवर हिंदी चित्रपटसृष्टीचा इतिहास, 'बेस्ट ऑफ इयर', मजेशीर गोष्टी, कोडी, चित्रपट समीक्षा, 'स्टार्स'च्या मुलाखती, छायाचित्रे, संगणकासाठी वॉलपेपर्स, स्क्रीनसेवर्स इ.चा खजिना मिळाल्यावर तर 'मोगॅम्बो खुश हुआ' असे आपल्याही म्हणावेसे वाटेल.

संगीत विभागात तर एमपी ३ या 'फॉर्मॅटमध्ये हजारांनी गाणी येथे उपलब्ध आहेत. फक्त गरज आहे ती तुमच्या 'चॉईसची', बस्सू, सिलेक्ट करा आणि ऐकतच रहा.

<http://www.bollywoodmasala.com/>
<http://www.stardustindia.com>
<http://www.IndianFilm.net>
<http://www.nazara.com>

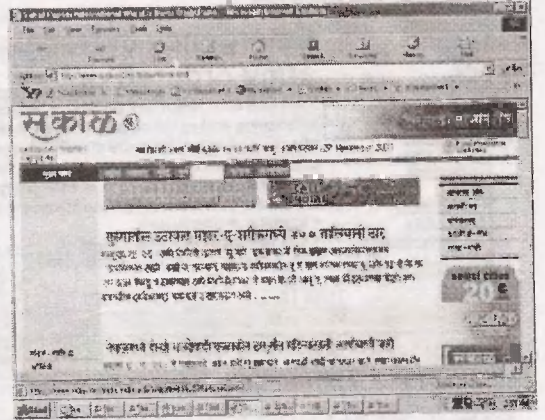
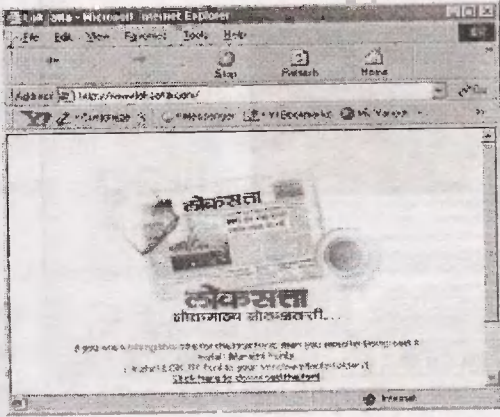
<http://www.filmfare.com>
<http://www.searchAmovie.com>
<http://www.smashits.com>
<http://www.bollywood.org>

इंटरनेटवरील बातम्या

आजकालच्या माहिती तंत्रज्ञानाच्या युगात वावरायचे, तर आपल्या सिस्टीमची माहिती साठवण्याची 'हार्ड डिस्क' मोठ्या क्षमतेची असणे आवश्यक आहे. या स्पर्धेच्या युगात शिक्षणासोबत 'जनरल नॉलेज' रोजच्या ठळक घडामोडी, विज्ञान/संगणक क्षेत्रातील भारी, अर्थक्षेत्र, खेळ यांची माहिती असणे अत्यंत आवश्यक आहे. त्यासाठी इंटरनेटचा उपयोग करा. www.bbc.co.uk, www.cnn.com अगदी नावातच सगळे काही... दर मिनिटाला 'अपडेट' होणाऱ्या वेबसाईट्स. जगातील मुख्य घडामोडी क्षणोक्षणी 'अपडेट' होत असतात. माहितीला विश्वासाहतेची जोड. या ठिकाणी असणारी माहिती फक्त वाचण्यापुरतीच मर्यादित नसून 'ऑडिओ अँड व्हीडिओ' इ. प्रकारे आपल्या सेवेसाठी हजर असते. विविध विभाग हे वेळोवेळी 'अपडेट' होत असतात. अगदी मागील चाळीस वर्षांपूर्वीचीही माहितीचा 'सर्च' दिल्यास त्याची माहिती चाळीस सेकंदांपूर्वीच हजर होईल.

मराठी वृत्तपत्रात सकाळ व लोकसत्ता इंटरनेटवरील प्रामुख्याने वाचले जाणारे वृत्तपत्र आहे.

www.ddindia.net ही दूरदर्शनची वेबसाईट. या ठिकाणी चक्क थेट प्रक्षेपण पाहण्याची सुविधा उपलब्ध आहे. रोजच्या बातम्या किंवा मागील काही दिवसांपूर्वीच्या बातम्याही 'हिंदी किंवा इंग्रजीतही' 'रियल प्लेयर' (real player) या सॉफ्टवेअरद्वारे बघता येतात. मागील काही दिवदसातील उत्कृष्ट कार्यक्रमांही प्रेक्षकांसाठी आवर्जून साठवून ठेवले जातात.

www.samachar.com येथे नावाप्रमाणेच ताजे समाचार उपलब्ध असतात. भारतातील मुख्य वृत्तपत्रांतील ठळक घडामोडी पेजवर ठळकपणे झळकवण्यात आलेल्या असतात. हव्या असणाऱ्या वृत्तपत्रावर फक्त 'क्लिक' करा.. आणि तुमच्या डोक्यातील Hard Disc मधील माहितीचा कप्पा भरतच राहा.

www.indian-express.com ही 'इंडियन इक्सप्रेस' समूहातील वेबसाईट नियमितपणे अपडेट होऊन विविध क्षेत्रांतील घडामोडी आपल्यापर्यंत पोहोचविण्याचे काम चोखपणे बजावत असते. इंग्रजीप्रमाणे मराठीतही

www.loksatta.com वर मायबोलीत सफर करण्याची मजा काही औरच. ही वेबसाईट बघण्यासाठी फक्त गरज आहे, ती मराठीअक्षरे (marathi font) डाऊनलोड करण्याची जी या ठिकाणीच उपलब्ध आहे.

टाईम्स ऑफ इंडिया या वृत्तपत्र समुहाच्या वेबसाईटस् फारच लोकप्रिय आहेत.

www.rediff.com ही पोर्टल (portal) वेबसाईट या क्षेत्रात आघाडीवर आहे. तात्काळ न्यूज, मुलाखती अपडेट करून संगणक प्रेमींसाठी मेजवानीच येऊन जाते. त्याचप्रमाणे www.yahoo.com वरील 'न्यूज' हा विभाग फारच आकर्षित करणारा ठरतो. बातम्यांसाठी काही उपयुक्त वेबसाईटस्.

<http://www.timesofindia.com/>
<http://www.esakal.com>
<http://www.lokmat.com>
<http://www.tarunbharat.com/>
<http://www.saamna.com>
<http://www.economicstimes.com>
<http://www.ndtv.com>
<http://www.ptinews.com>
<http://www.rediff.com>
<http://news.123india.com>
<http://www.appunews.com>
<http://www.webdunia.com>

<http://www.indian-express.com/>
<http://www.loksatta.com/>
<http://www.maharashtratimes.com>
<http://www.dailykesari.com/>
<http://www.mid-day.com>
<http://www.telegraphindia.com>
<http://www.aajtak.com>
<http://www.hinduonnet.com>
<http://news.satyamonline.com>
<http://www.samachar.com/>
<http://www.taaza-samachar.com>
<http://www.sandesh.com>

इंटरनेटवरील शिक्षक आपल्या दारी

सध्या राज्यात खाजगी शिकवण्या वादाच्या भोवऱ्यात सापडल्या आहेत. अवाच्यासव्या प्रमाणात आकारले जाणारे शुल्क, जाण्यायेण्याचा त्रास, वह्या-पुस्तकांबरोबर नोट्सचे ओझे, प्रचंड गर्दीमुळे फी च्या मोबदल्यात मिळणारे माफक मार्गदर्शन, अशा आक्षेपातून सुटणाऱ्या शिकवण्या विरळाच. व्यावसायिक अभ्यासक्रमही याला अपवाद नाहीत. पण या कटकटीपासून मुक्त असणारा, घरबसल्या आणि चक्क 'मोफत प्रशिक्षण देणारा शिक्षक...' नव्हे तर एक मित्रच, नव्या पिढीसाठी उपलब्ध झाला आहे. तो म्हणजे अर्थातच 'इंटरनेट'.

तर मग मित्रांनो वेगवेगळ्या कोर्सेस आणि क्लासेससाठी आपल्या पालकांना भरावे लागणारे पैसे आता वाचविता येतील. अर्थात हे सगळे शक्य झाले आहे ते इंटरनेट वरील 'ऑनलाईन ट्रेनिंग' या जादुई संकल्पनेमुळे. 'ऑनलाईन ट्रेनिंग' ही खूप सोपी व मजेशीर संकल्पना असून तिचे प्रमुख वैशिष्ट्य म्हणजे ही सेवा 'चकटफू' आहे. अशा प्रकारच्या सुविधा देणाऱ्या वेबसाईट्स आजकल मोठ्या प्रमाणात उपलब्ध आहेत. या वेबसाईट्स हळूहळू जगभरात लोकप्रिय होत असून नवनवीन तंत्रज्ञान शिक्षकांच्या संधीचे महाद्वारच जणू विद्यार्थ्यांना खुले झाले आहे.

www.freeskills.com ही ऑनलाईन ट्रेनिंगची एक लोकप्रिय वेबसाईट असून त्यांच्या ऑनलाईन परीक्षेचं प्रमाणपत्र जगभर प्रतिष्ठित मानले जाते. या साईटवर ट्रेनिंग पूर्णपणे मोफत आहे. विविध विषयांतील २५० पेक्षा जास्त ट्रेनिंग कोर्सेस इथे उपलब्ध असून ३५,००० पेजेस पेक्षाही जास्त, इतकं प्रचंड 'ट्रेनिंग मटेरियल' येथे उपलब्ध करून देण्यात आले आहे.

www.tutorials.com ही आणखी एक ऑनलाईन ट्रेनिंगची वेबसाईट पण ती सशुल्क आहे. या साईटचे मुख्य आकर्षण म्हणजे यातील ट्रेनिंग हे 'मल्टिमिडिया द्वारे देण्या येते. म्हणजेच नोट्स ऐवजी सुंदर 'अनिमेशन' द्वारे येथे आपल्याला शिकवतात. २०० पेक्षा जास्त कोर्सेस येथेही उपलब्ध आहेत. कोर्सेसच्या काही भागासाठी शुल्क द्यावे लागते. क्रेडिट कार्ड अथवा चेकने ते स्वीकारण्यात येते. अशा प्रकारचे काही कोर्सेस हे मोबदला देऊन जरी उपलब्ध असले तरी ते नक्कीच फायदेशीर ठरतात. कारण त्यांचा अभ्यासक्रम हा जगातील स्टॅंडर्डला अनुसरून असते व त्याला प्रतिष्ठित कंपन्याची मान्यताही असते.

इंटरनेटवर ऑनलाईन ट्रेनिंगसाठी काही वेळ विद्यार्थ्यांनी नक्कीच द्यावा व उपलब्ध असणाऱ्या संधीचा पुरेपूर फायदा घेऊन 'इंटरनॅशनल सर्टीफिकेशन'चा प्रयत्न करावा. जो त्यांना भविष्यात उज्ज्वल करियर ची हमी देऊ शकेल.

www.kidscom.com ही शिक्षण व करमणूकीची वेबसाईट. नवनवीन मित्र-मैत्रिणी म्हणजे धम्मालचना! नवीन मित्र जोडण्यासाठी इथे 'चॅटिंग' उपलब्ध आहे. तुम्ही फारवेल यासाठी देऊ नये म्हणून चॅटिंग फक्त दुपारी ३ ते रात्री १० पर्यंतच मर्यादित आहे आणि हो, चॅटिंग करताना ते योग्य विषयावर नसेल तर आपणास ताकीद देऊन त्यातून बाहेर काढलं जाते. कारण तुमच्या बोलण्यावर वेब मॉनिटर्सची कडक नजर असते. त्याचप्रमाणे आपल्या आवडीनुसार 'कार्टून'चे ग्रीटिंग्ज पण पाठवण्यास येथे कोणीही तुम्हाला अडवणार नाही.

पुण्याचा गणेशोत्सव इंटरनेटवर

www.helplineforyou.com

पुण्याचा गणेशोत्सव हा अतिशय वैशिष्ट्यपूर्ण आणि वेगळा आहे. हे सर्वश्रुत आहे. ओसंडून वाहणाऱ्या उत्साहाने भारतातच नव्हे तर भारताबाहेरही अनेक ठिकाणी हा उत्सव साजरा केला जातो. परंतु, हा उत्सव इंटरनेटवर का साजरा केला जाऊ नये ? ही कल्पना सतत पुढे येत राहिली. आणि या कल्पनेला मूर्त स्वरूप दिले. ते 'हेल्पलाईन फॉर यू' समाजसेवी संस्थेने. जनता व पोलिस यांना गणेशोत्सवाच्या काळात देहभान हरपून मदत करणारी ही संस्था या आणखी एका वैशिष्ट्यपूर्ण कामाला लागली.

सगळ्यांना माहित असल्याप्रमाणे, इंटरनेटवर कुठल्याही प्रकारची माहिती इंग्रजीत जास्त व मराठीत कमी असते. आणि ही गोष्ट लक्षात ठेवूनच संस्थेने ही वेबसाईट मराठी व इंग्रजी अशा दोन्ही भाषांमध्ये बनविली आहे. जेणे करून मराठी भाषिक गणेश भक्तांना गणेशोत्सवाचा खराखुरा आनंद ह्या वेबसाईटवर लुटता येईल. संपूर्ण माहिती www.helplineforyou.com या वेबसाईटवर उपलब्ध आहे. पुण्यातील एकंदरीत २५०० गणेश मंडळांची विभागवार माहिती येथे उपलब्ध आहे.

Welcome to HelplineForYou.com - Microsoft Internet Explorer

File Edit View Favorites Tools Help

Back Forward Stop Refresh Home Search Favorites History Print Full Screen

Address <http://www.helplineforyou.com/> Go

 Pune Ganeshfestival
Click Here

**HELPLINE
FOR YOU**

Redefining Social Service

© Helplineforyou, 2001

Site Designed by : Qunsarby.com

Done Internet

इंटरनेटवरील गप्पागोष्टी

गप्पा मारायला कोणाला आवडत नाही? आणि गप्पा मारण्यासाठी दोन- तीन नव्हे तर चक्र शोकडोंची कंपनी मिळाली तर किती मजा येईल! इंटरनेटवर गप्पागोष्टी याला 'चॅटिंग' असे म्हणतात. 'चॅटिंग' करण्यासाठी कोणाशीही ओळख असण्याची गरज नाही. यासाठी प्रसिद्ध असणारी वेबसाईट म्हणजे yahoo.com या वेबसाईटवर 'चॅटिंग' वर चॅटिंग करण्यासाठी तेथे आपले 'अकाउंट' असणे आवश्यक आहे. आपले नाव व पासवर्ड दिल्यावर आपणास हव्या असणाऱ्या 'चॅटरूम' Chatroom मध्ये आपण प्रवेश करू शकतो. चॅट- रूमस या शोकडोनी असतात. विविध विषय मनोरंजन शिक्षण, धर्म, राजकीय घडामोडी, सायन्स, चित्रपट अशा विभागात या चॅट- रूमस विभागलेल्या असतात. एकदा का Virtually. या ठिकाणी प्रवेश केला तर मग आपण घेरले जातो इतर मित्रांनी... मग काय तासन्तास आपल्या आवडत्या विषयावर गप्पा मारायच्या... मित्र बनवायचे... माहितीची देवाण घेवाण करायची... गट्टी जमणाऱ्या मित्राचा आपल्या 'फ्रेंड-लिस्ट' मध्ये समावेश केल्यावर तर काय रोज गप्पा मारायला अधिक सोपे. यासाठी Yahoo Messenger हे सॉफ्टवेअर वापरले जाते. जर कॉम्प्युटरला 'स्पीकर' आणि माईक असतील तर प्रत्यक्ष बोलून गप्पा मारण्याची मजा काही औरच... यालाच 'Voice Chatting' असे म्हणतात. यात आवाजात इतका स्पष्टपणा असतो की आपण फोनवरच गप्पा मारतो आहोत की काय? असे वाटते.

यासारखेच मायक्रोसॉफ्टचे M.S.N पण मोठ्या प्रमाणात वापरले जाते. यासाठी वेगळे अकाउंट असण्याची गरज नाही. तुमचे Hotmail चे Email Account असले तरी पुरेसे आहे. या ठिकाणी पण Voice chatting Telephony उपलब्ध आहे. परंतु Voice chatting साठी भारतीय कायदे फारसे अनुकूल नाहीत. त्यामुळे वापरण्यापूर्वी त्यांचा अभ्यास करूनच वापरलले बरे. MIRC/ IRC चॅटिंग फारच लोकप्रिय व सोपी आहे. याठिकाणी चॅटिंग करण्यासाठी कोठल्याही प्रकारचे 'अकाउंट' असण्याची गरज नाही. आपणांस हवे ते नाव घाला आणि चॅटिंगच्या विश्वात प्रवेश करा.

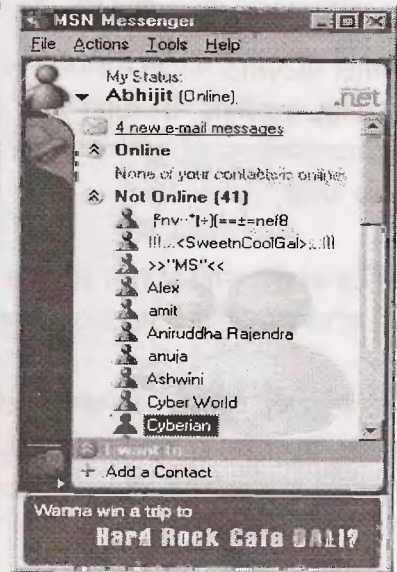
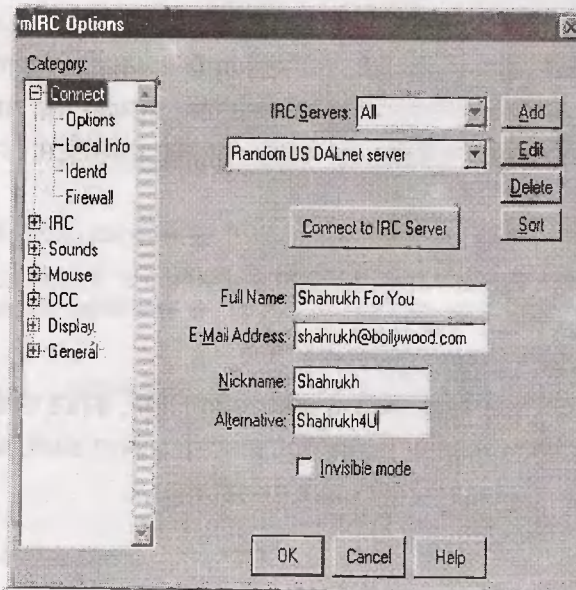
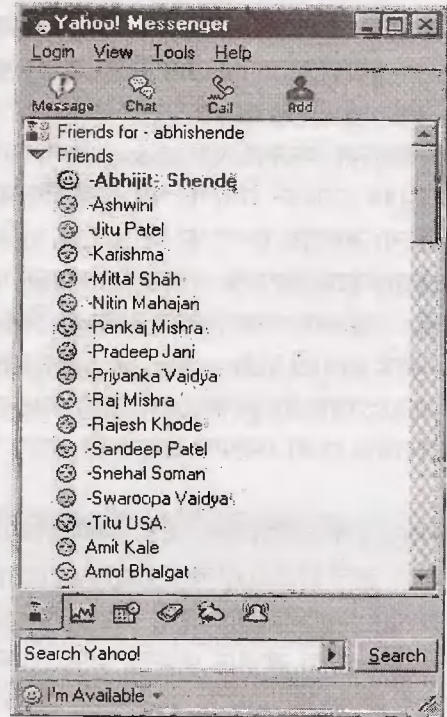
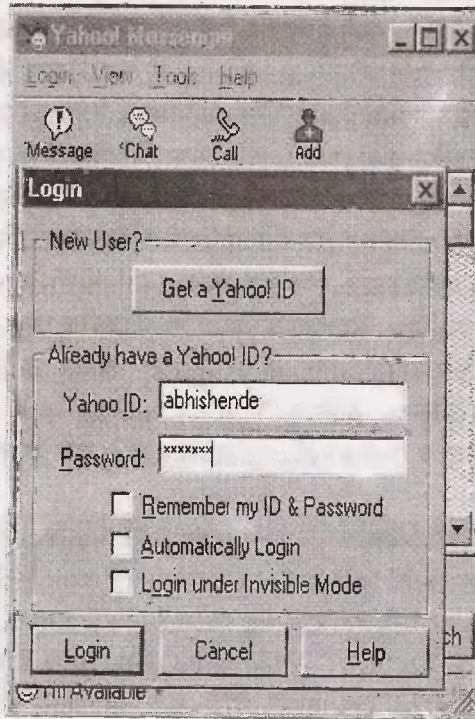
येथील चॅटिंगसाठी फारशा संगणकीय ज्ञानाची आवश्यकता नाही. येथे 'टाईमपास' करताना तासन्तास मुले रमून जातात. मराठीतही चॅटिंगसाठी मराठी रूमस उपलब्ध असतात. मराठी मध्ये गप्पा मारायला मजा तर येतेच आणि समाधानही लाभते. पूर्णपणे मराठीत चॅटिंगसाठी 'मायबोल' ई- सकाळ सारख्या वेबसाईट्स इंटरनेटवर उपलब्ध आहेत.

चॅटिंग करताना काही अडचण आल्यास मला Yahoo Messenger वर abhishende Yahoo.com या नावाने शोधल्यास आपल्या मदतीला मी हजर असेन.

इंटरनेटवर चॅट करताना घ्यावयाची काळजी म्हणजे आपले स्वतःचे खरे नाव सांगू नका, क्रेडिट कार्ड नंबर, फोन नंबर, घरचा पत्ता इ. महत्त्वाच्या गोष्टी देऊ नयेत. ह्या माहितीचा दुरुपयोग होण्याची शक्यता असते. चॅटिंग हे एक प्रकारचे व्यसनच आहे. त्यामुळे वेळेचे भान ठेवून योग्य तितकाच वेळ यासाठी द्यावा.

इंटरनेट वरील चॅटिंग असे दिसते.

इंटरनेटवरील लघुरूप

आजकालच्या धावपळ व Short-Cut च्या जमात्यात इंटरनेटवर लघुरूप नसतील तर नवलच!

'स्माईली' साठी अशी बटणं दाबायची हे म्हणजे भावना व्यक्त होतात.

ASL = Age? Sex? Location?
 AFAIK = As Far as I Know
 AFK = Away From Keyboard
 BRB = Be Right Back
 BTW = By the way
 CUL = See you later
 IMHO = In my humble
 LoL = Laughing out load
 MORF = Male or female?
 OIC = Oh! I See
 RUOK = Are you ok?
 TIA = Thanks in advance
 WYSIWYA = What you see is what you get.

चिन्ह भावना
 :-)... हास्याची भावमुद्रा
 :-)))... खूप हास्य
 :-?... पाईपातून धुम्रपान
 B-)... चष्मेवाली भावमुद्रा
 :-S..... निरर्थक
 [:-)..... वॉकमन लावलेला.
 :-(... नाराजी व्यक्त करणे
 :-'(... रडवा चेहरा
 :-D..... गगनभेदी हास्य
 :-O..... आश्चर्य व्यक्त करणे
 ;-)... नेत्रसंकेत
 :-P..... जिभ बाहेर.

MSN Messenger मध्ये वापरली जाणारी 'स्माईलीज'

To send this Type one of the

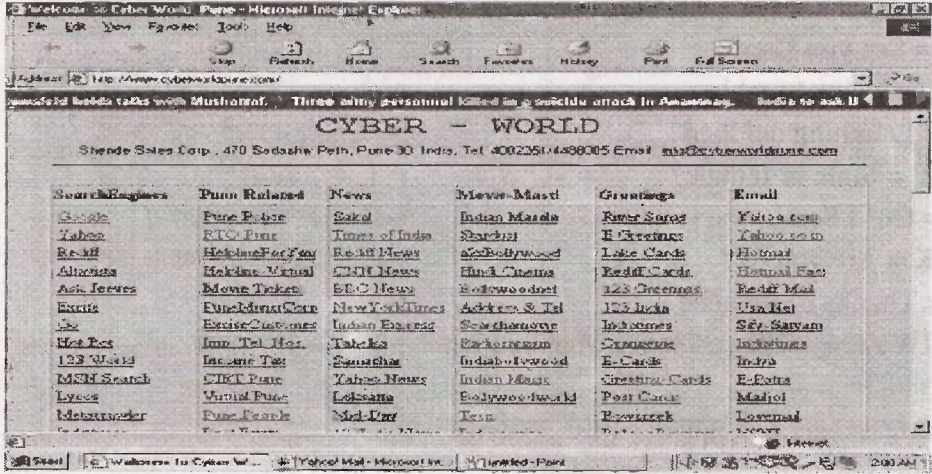
(Y) or (y)
 (N) or (n)
 (B) or (b)
 (D) or (d)
 (X) or (x)
 (Z) or (z)
 :-| or :|
 (I)
 (U)
 :-) or :)
 :-D or :d
 :-O or :o
 :-P or :p
 :-) or :)
 :-C or :c

:-| or :|
 :C
 :\$ or :-\$
 (H) or (h)
 :-@ or :@
 (A) or (a)
 (6)
 (L) or (l)
 (U) or (u)
 (K) or (k)
 (G) or (g)
 (F) or (f)
 (W) or (w)
 (P) or (p)
 (w)
 (T) or (t)

इंटरनेटवरील स्वतःची वेबसाईट

आपले अथवा आपल्या कंपनीचे अस्तित्व इंटरनेटवर असावे, असे कोणाला वाटणार नाही! यासाठी जवळपास ४ ते ५ हजार रुपये खर्च येतो. प्रथमतः तुम्हाला हव्या असणाऱ्या नावाची नोंदणी Internic कडे शुल्क देऊन करावी लागते. यासाठी ४०० ते ७०० रुपये खर्च येतो. त्यानंतर वेबसाईट डिझाईन करावी लागते. या डिझाईनिंगसाठी आपल्या गरजेनुसार व प्रकारानुसार खर्च अंदाजे रु. २५००/- पासून पुढे लागतो. ती वेबपेजेस इंटरनेटवर ठेवण्यासाठी 'वेबस्पेस' (Web Space) लागते यासाठी अंदाजे १०००/- व पुढे असा खर्च लागतो. काही वेबसाईट्स ही वेब स्पेस मोफतही देऊ करतात. त्यातील काही म्हणजेच www.balasainet.com, www.tripod.com, www.geocities.com इ. आहेत.

सायबर हॅकिंग

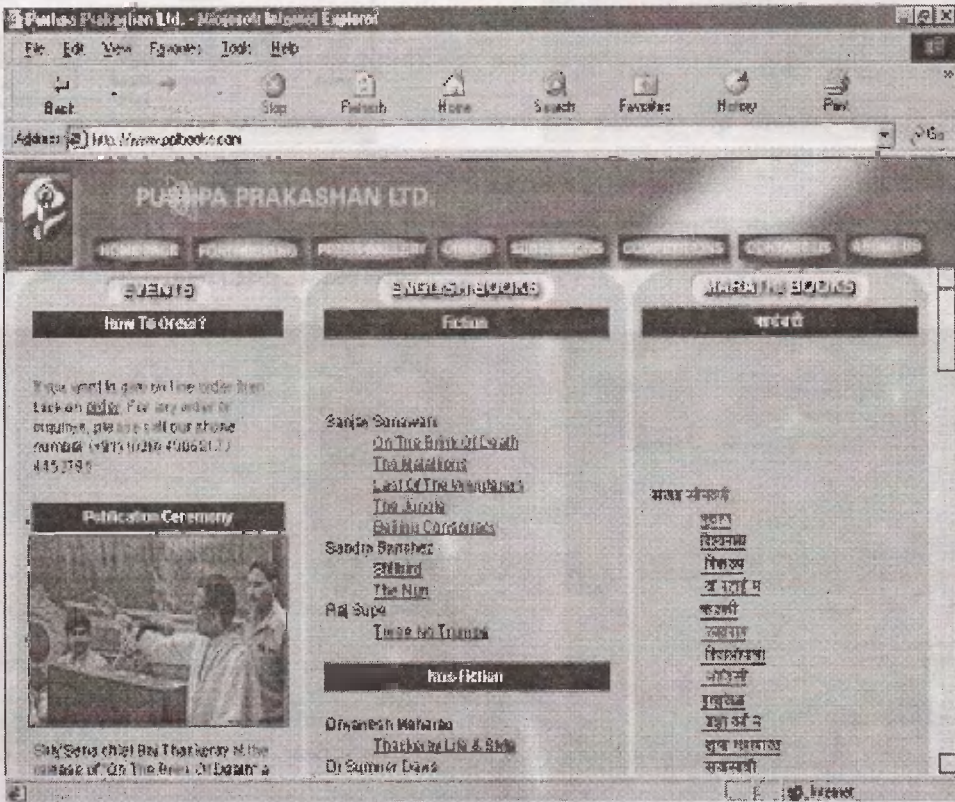
'हॅकिंग' म्हणजे दुसऱ्याच्या वेबसाईटवरील माहिती नष्ट करून त्याजागी आपल्याला हवी असणारी माहिती घुसविणे किंवा त्या साईटवरील गोपनीय माहिती चोरणे. सायबर विश्वातील आतापर्यंतच्या 'हॅकिंग'वर दृष्टीकोन टाकला, तर एक गोष्ट लक्षात येते ती म्हणजे हे 'हॅकिंग' करणारे संगणकचाचे १५ ते २५ या वयोगटातील असतात. तासनतास संगणकावर बसून कुतुहलापौटी ते शेकडो वेबसाईड किंवा सर्व्हर्स पाहतात आणि सहज चाळा म्हणून त्या 'हॅक'ही करतात. त्यासाठी मोठ्या प्रमाणावर सॉफ्टवेअर व टूल्स उपलब्ध असून आनलाईन चॅटिंग, डिस्कशन फोनच्या माध्यमातून आता 'हॅकिंग' बरेच सोपे झाले आहे.

'हॅकिंग'पासून आपल्या माहितीचे संरक्षण करण्यासाठी बाजारात अनेक संगणकप्रणाली व टूल्स उपलब्ध आहेत. त्यामध्ये Firewalls, antivirus, patches आदी साधनांचा समावेश आहे. 'हॅकिंग'पासून संरक्षण करण्यासाठी संगणक कंपन्या तज्ज्ञांना गडगंज पगार देऊन त्यांच्या ज्ञानाचा वापर करतात. 'हॅकिंग'च्या अंतरंगाच प्रवेश केलेल्या अशा तज्ज्ञांना जेव्हा आपल्या उपद्रव मूल्यांची जाणीव होते आणि त्यांच्यातील दानवी प्रवृत्तींनी डोके वर काढल्यानंतर कुंपणानेच शेत खाल्ल्यासारख्या घटनाही सायबरविश्वात घडतात.

पुष्प प्रकाशन लि. इंटरनेटवर

मराठीत व इंग्रजीतही एक हजारापेक्षा जास्त पुस्तके प्रकाशित करणारी पुण्याची पुष्प प्रकाशन लि. ही कंपनी इंटरनेटवर नसेल तर नवलच ! www.pplbooks.com या नावाने ही वेबसाईट असून कंपनीने प्रकाशित केलेल्या पुस्तकांची विभागवार माहिती मुखपृष्ठांसहित दिलेली आहे.

प्रसिद्ध साहित्यिक श्री. संजय सोनवणी हे या कंपनीचे मुख्य प्रवर्तक आहेत. प्रादेशिक भाषांमधील मराठीतील पहिलीच पब्लिक लिमिटेड कंपनी असण्याचा मान पुष्प प्रकाशनाला मिळाला आहे. त्याचबरोबर इंटरनेटवरील www.amazon.com या ठिकाणीसुद्धा पुस्तके 'ऑनलाईन' विक्रीसाठी जगभर उपलब्ध आहेत, असे अभिमानाने पुष्प प्रकाशन लि.चे संचालक श्री. विनोद सोनवणी यांनी नमूद केले आहे. पुष्प प्रकाशनाचे अमेरिकेतील प्रमुख वितरक 'मेसर्स सॅन्च्युरी बुक डिस्ट्रिब्युटर्स' आहेत.

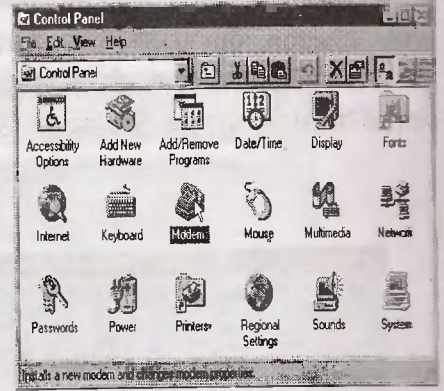
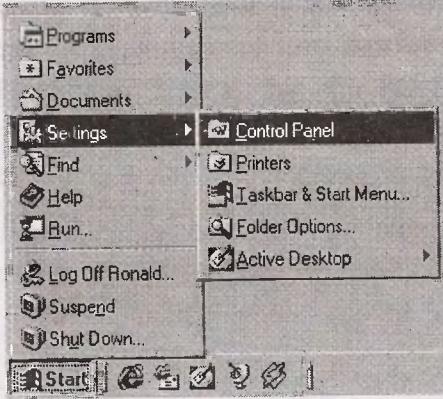
Modem Configuration कसे करतात ?

इंटरनेटचे कनेक्शन सोबत कंपनीकडून सेटअप सिडी मिळतेच, त्यामुळे कॉन्फ्युगुरेशनची माहिती आवश्यकच असते असे नाही. पण तरीही थोडक्यात कसे ते आपण पाहू या.

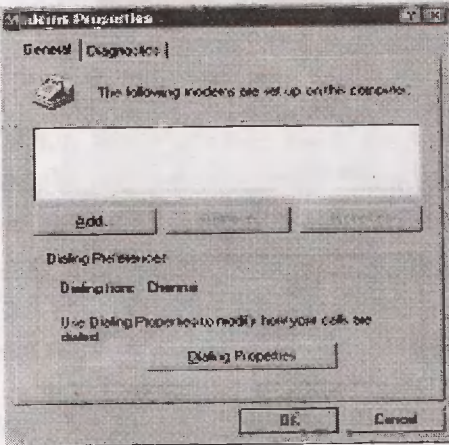
१. स्टार्ट बटनावर क्लिक केल्यावर,

सेटींग मध्ये कंट्रोल पॅनेलवर जाऊन क्लिक करा.

२. त्यानंतर मोडेम सिलेक्ट करा.

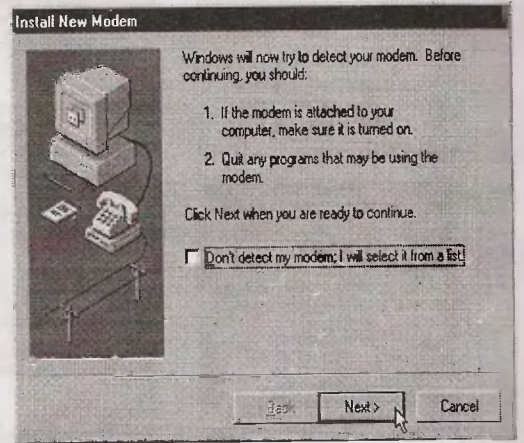

३. मोडेम प्रॉपर्टीच्या अॅड या बटनावर क्लिक करा.

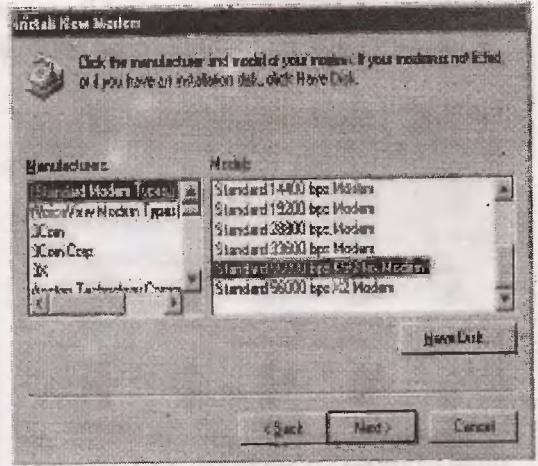
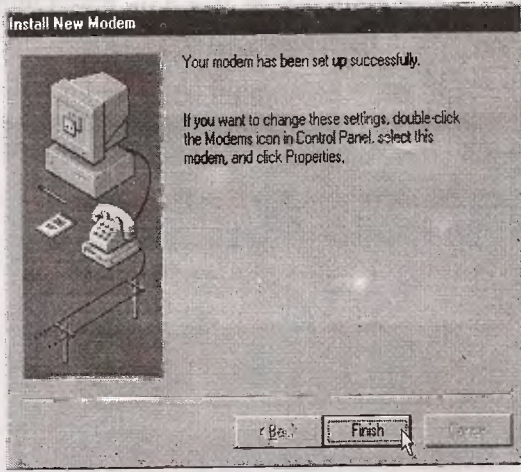

४. Install New Modem

च्या नेक्स्ट बटनावर क्लिक करा.

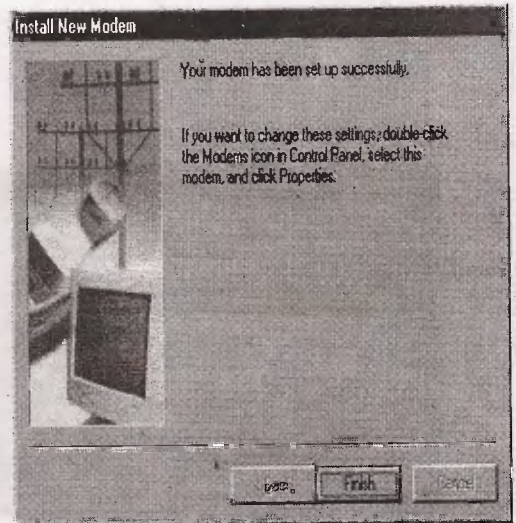
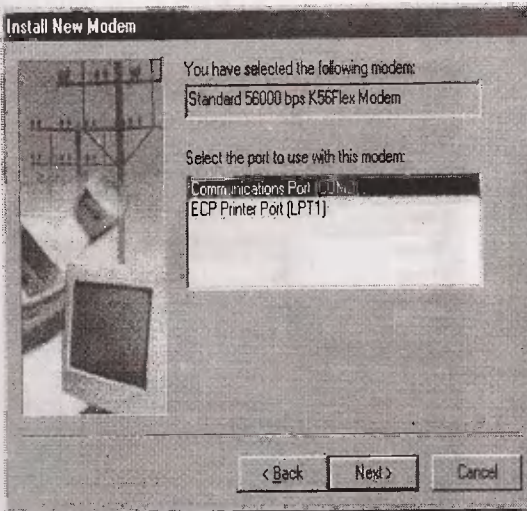
५. विंडोज ऑपरेटिंग सिस्टिम तुमचा मॉडेम डिटेक्ट करेल. ६. जर स्वतः मोडेम डिटेक्ट करून सिलेक्ट करतो असा ऑप्शन दिला तर अशी विंडो दिसते.

७. योग्य तो मोडेम दिलेल्या लिस्टमधून सिलेक्ट करा अथवा Have Disc ऑप्शन सिलेक्ट करून ड्रायव्हर इन्स्टॉल करा.

८. योग्य COM Port सिलेक्ट करा.

९. तुमचा मोडेम आता वापरण्यासाठी तयार आहे.

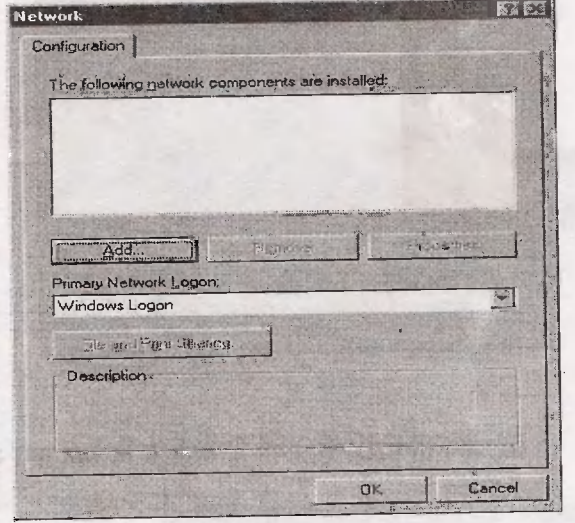

डायल-अप नेटवर्कचे सेटिंग

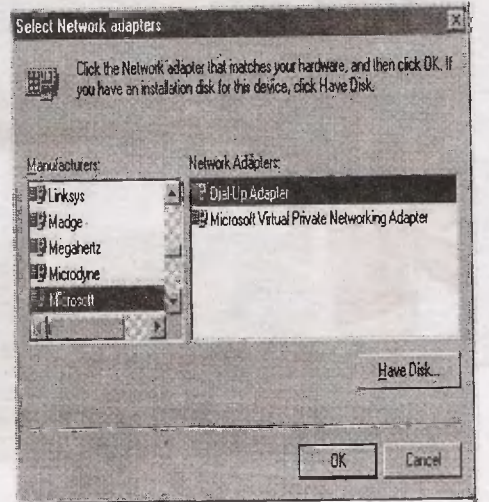
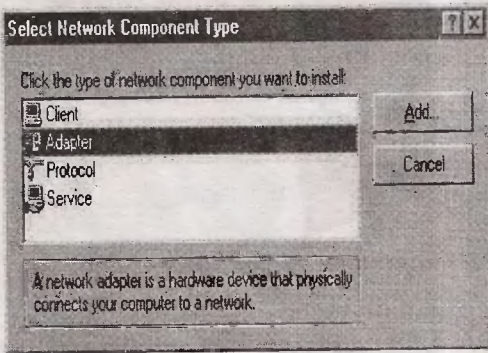
१. Start वर क्लिक करून Control Panel मध्ये जा.
Control Panel मध्ये network वर डबल क्लिक करा

२. Network ची Window तुमच्या समोर
येईल. त्यात add वर क्लिक करा.

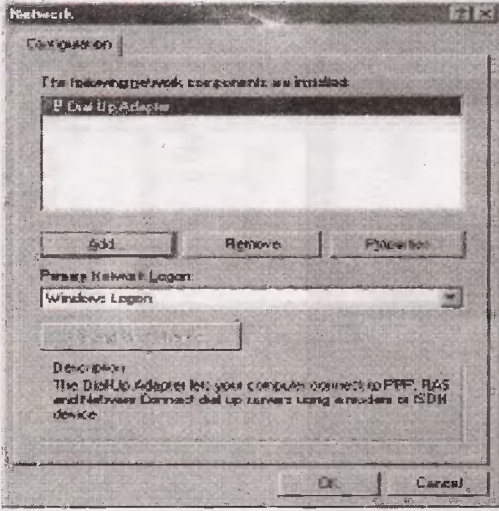
३. Select network Component Type
नावाच्या खिडकीमध्ये Adaptor निवडा व
Add बटणावर क्लिक करा.

४. Adaptor ची निवड करण्यासाठी Select Net-
work Adaptors मध्ये manufactures मध्ये
Microsoft निवडा आणि Network Adaptors मध्ये
Dial-up Adaptor निवडा नंतर Ok म्हणा.

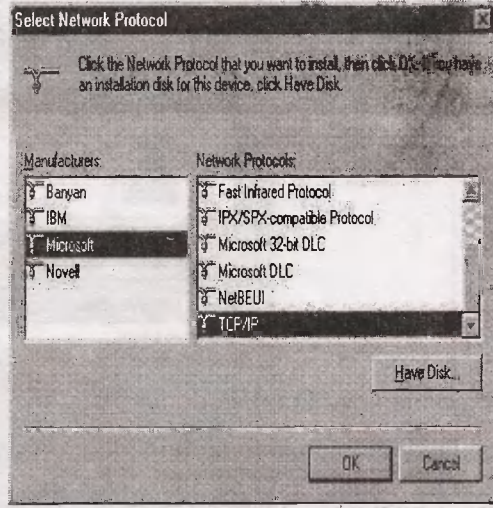

५. तुम्ही परत Network खिडकीमध्ये याल. त्यामध्ये आता Dial-up Adaptor दिसेल. त्याशिवाय असणाऱ्या सर्व गोष्टी काढून टाका. त्यासाठी खिडकीतील नको असणारे Components निवडा Add वर क्लिक करा.

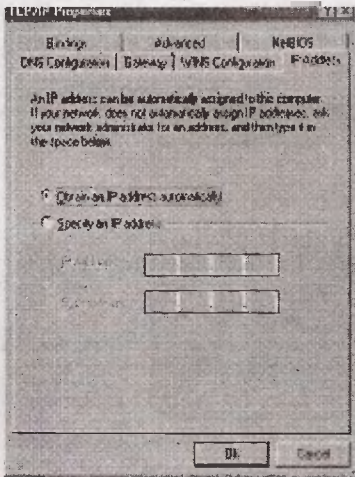

६. शेजारची खिडकी तुमच्यासमोर येईल, त्यात manufacturer मध्ये microsoft निवडा आणि Network Protocols मध्ये TCP/IP निवड व Ok वर क्लिक करा.

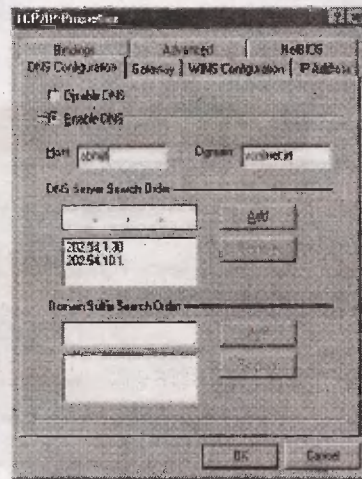

७) तुम्ही Network खिडकीमध्ये परत याल. त्यात तुम्हाला Dialup Adaptor बरोबर TCP/IP पण दिसेल.

८) TCP/IP निवडा व TCP/IP Properties मध्ये IP Address मध्ये Obtain an IP Address automatically निवडा:

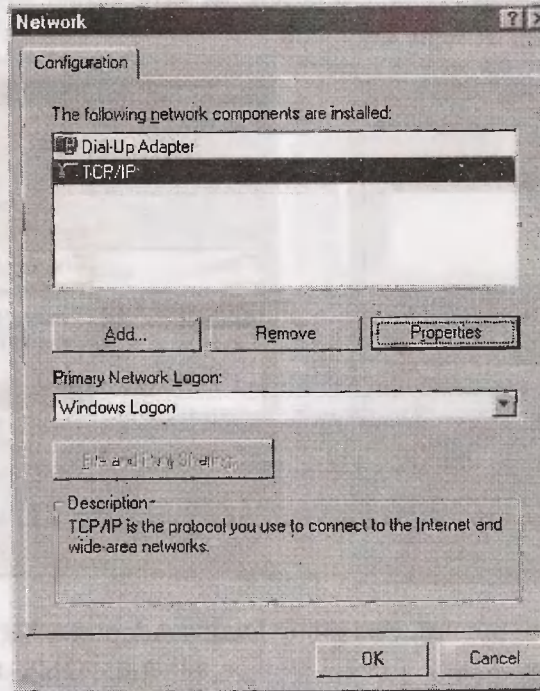

९) आता DNS Configuration नावावर क्लिक करा. Enable DNS. अक्षरांसमोरील वर्तुळात क्लिक करा. बाकीच्या रकान्यामध्ये चित्रांत दिल्याप्रमाणे माहिती भरा.

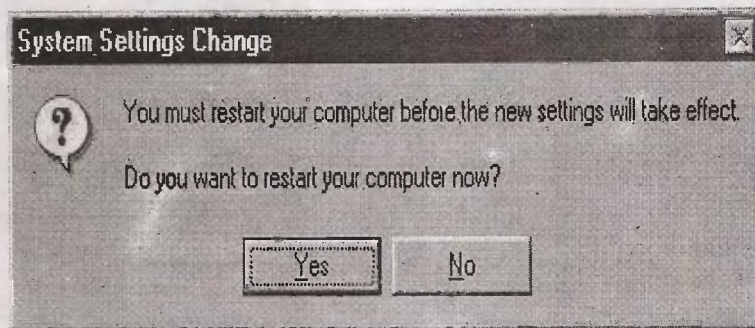

उदा. VSNL कंपनीसाठी domain मध्ये Vsnl.net.in व DNS server search order 202.54.1.30 202.54.10.1

१०) आता तुम्ही परत Network च्या खिडकीमध्ये आलात. एक मात्र खात्री करून घ्याल, Primary Network Logon च्या खालील चौकोनात "Window Logon" निवडले आहे. Ok करा.

११) कॉम्प्युटर तुम्हाला परत चालू करण्यासंबंधी विचारणा करील. Yes वर क्लिक करा.

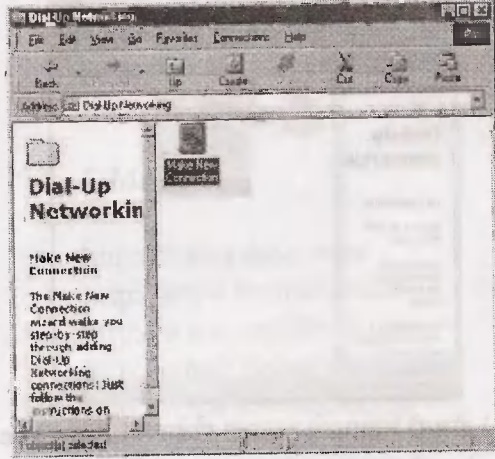
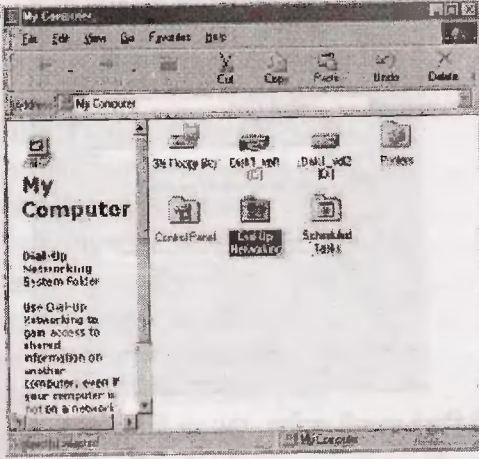

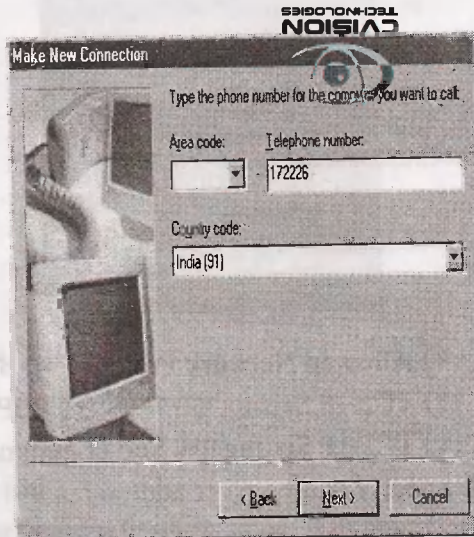
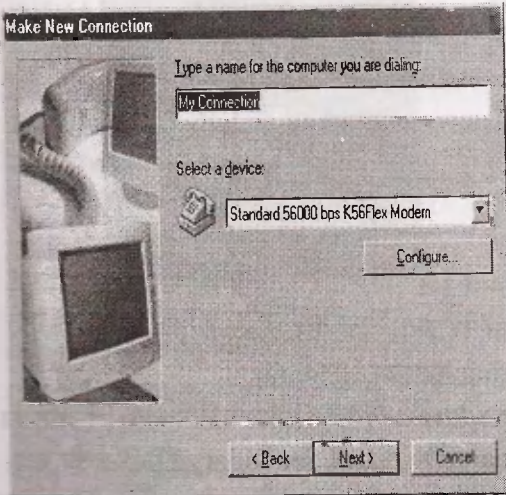
नवीन कनेक्शन कसे कराल?

१) तुमच्या कॉम्प्युटरच्या Desktop वरील My Computer वर क्लिक करून Dial-up Network वर क्लिक करा.

२) Make New Connection ची खिडकी उघडेल. त्यामध्ये तुम्ही निवडलेल्या सर्व्हरचे नाव लिहा.

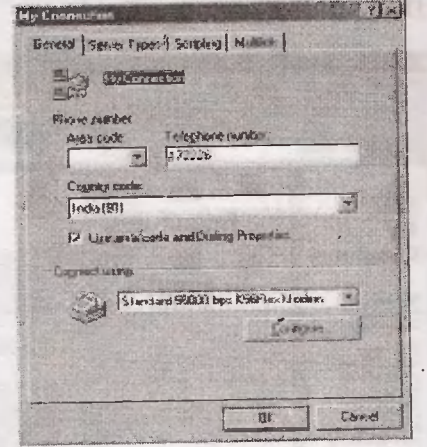
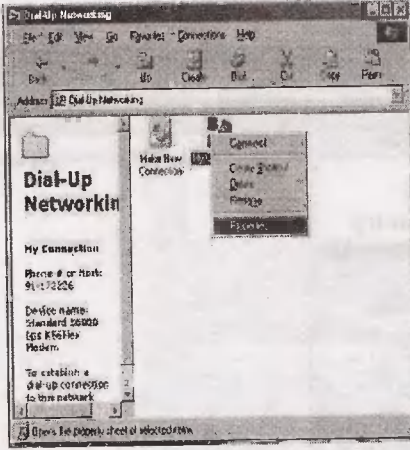

३) Make New Connection ची खिडकी उघडेल. ४) रकानामध्ये आवश्यक ती माहिती भरा. त्यामध्ये तुम्ही निवडलेल्या सर्व्हरचे नाव लिहा. तुम्ही Dial करणारा टेलिफोन नंबर भरा.

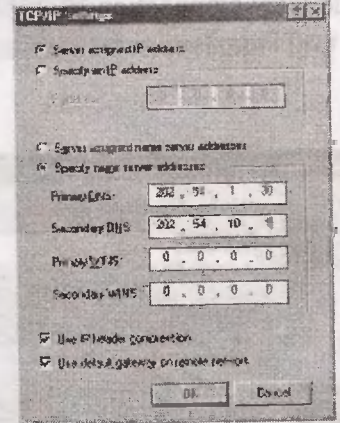
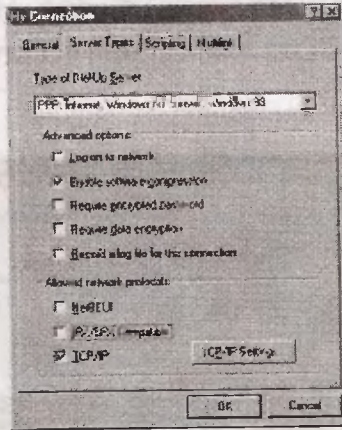

- ५) आता तुमचे इंटरनेट कनेक्शन वापरण्यासाठी तयार आहे, Finish वर क्लिक करा.
- ६) तुमचे नवीन केलेले कनेक्शन Dial-up Networking मध्ये My Connection म्हणून दिसेल.
- ७) My Connection वर जाऊन माऊसचे उजवे बटण (Right Click) दाबा. त्यामध्ये Properties निवडा. Configure बटणावर क्लिक करा.

- ९) शेजारी चित्रामध्ये तुम्हाला मोडेमच्या Properties ची निवड करावी लागेल. Ok वर क्लिक करा.
- १०) तुम्ही परत My Connection खिडकीमध्ये आलात. तेथे server types अक्षरांवर क्लिक करा.
- ११) Dial-up server मध्ये PPP Internet Windows ९८/९५ निवडा.

- १२) Allowed Network Protocol च्या चौकोनात TCP/IP समोरील चौकोनात क्लिक करा.
- १३) TCP/IP Setting करण्यासाठी TCP/IP Setting बटणावर क्लिक करा.
- १४) TCP/IP Setting मध्ये Server assigned Ip address समोरील वर्तुळात क्लिक केलेले आहे का ते पहा. Specify name server addressess मध्ये Primary DNS and Secondary DNS टाईप करा.
- १५) आता तुम्ही तुमच्या सर्व्हिस प्रोव्हायडरशी कनेक्शन करण्यासाठी तयार आहे. तुमचा कॉम्प्युटर बंद करून चालू करा.

इंटरनेटच्या काही वेबसाईट्स

SEARCH ENGINES

<http://www.google.com>
<http://www.metacrawler.com>
<http://www.altavista.com>
<http://www.hotbot.com>
<http://infoseek.go.com>
<http://www.lycos.com/>
<http://www.excite.com/>
<http://www.internets.com/>
<http://www.search.com/>
<http://www.twics.com/>
<http://www.searchiq.com>
www.searchenginecolossus.com
<http://www.lastminutearch.com>
<http://www.snoopa.com>
<http://www.metamonster.com>
www.searchengineshowdown.com
<http://www.37.com/>

INDIAN SEARCH ENGINES

<http://www.khoj.com/>
<http://www.jadoo.com/>
<http://www.123world.com/>
<http://www.123india.com/>
<http://www.searchindia.com>
<http://www.dialindia.com>
<http://www.bhaaratekkhoj.com/>
<http://www.bhaaratekkhoj.com/>
<http://www.appuonline.com/>
<http://www.locateindia.com/>
<http://www.indianindex.com/>
<http://www.indiasweb.com/>
<http://www.directoryindia.com/>
<http://www.rekha.com/>
<http://www.searchindia.com/>

<http://www.bharathseek.com/>
<http://hindustan.net/>
<http://www.pakoda.com/>
<http://www.digitalht.com/>
<http://www.dialindia.com>

E-MAIL

<http://mail.yahoo.com/>
<http://www.hotmail.com/>
<http://www.rediffmail.com>
<http://email.indiatimes.com/>
<http://www.lovemail.com/>
<http://www.chequemail.com>
<http://www.iname.com>
<http://www.rocketmail.com>
<http://www.hotvoice.com>
<http://www.mailjol.com>
<http://www.epatra.com>
<http://www.marathiemail.com>
<http://www.hindipatra.com>
<http://www.gujaratimail.com>
<http://www.bengalimail.com>

GREETING CARDS

<http://www.riversongs.net/>
<http://www.egreetings.com/>
<http://www.lakecards.com/>
<http://www.123greetings.com/>
<http://www.orangepie.com/>
<http://www.e-cards.com/>
<http://www.greeting-cards.com/>
<http://www.bowcreek.com/>
<http://www.balloonboutique.com/>

<http://www.greetz.com/>
<http://www.ohmygoodness.com/>
<http://www.passionup.com/>
<http://www.bluemountain.com/>
<http://www.greetingsonline.com/>
<http://www.valentine.com/>
<http://www.archiesonline.com/>
<http://greetings.123india.com/>
<http://ecards.rediff.com/>
<http://egreetings.indiatimes.com/>

Chat

<http://www.mirc.com>
<http://www.rediff.com>
<http://messenger.msn.com>
<http://messenger.yahoo.com>
<http://chat.yahoo.com>
<http://www.aol.com>
<http://www.icq.com>
<http://chat.123india.com>
<http://www.nasalatalk.com>
<http://www.chatindia.com>

Internet Service Providers (ISP)

<http://www.vsnl.com>
<http://internet.vsnl.niet.in>
<http://www.ddsl.net>
<http://www.dishnetdsl.com>
<http://www.satyamonline.com>
<http://www.pacific.net.in/>
<http://www.sigmaonline.com/>
<http://www.netcracker.com>
<http://www.net4india.com>
<http://www.hathway.com>
<http://www.unizoom.com>
<http://www.bplnet.com>

NEWS SERVICES

<http://www.timesofindia.com/>
<http://www.indian-express.com/>
<http://www.esakal.com>
<http://www.loksatta.com/>
<http://www.lokmat.com>
<http://www.maharashtratimes.com>
<http://www.tarunbharat.com/>
<http://www.dailykesari.com/>
<http://www.saamna.com>
<http://www.mid-day.com>
<http://www.economicstimes.com>
<http://www.telegraphindia.com>
<http://www.ndtv.com>
<http://www.aajtak.com>
<http://www.ptinews.com>
<http://www.hinduonnet.com>
<http://www.rediff.com>
<http://news.satyamonline.com/>
<http://news.123india.com>
<http://www.samachar.com/>
<http://www.appunews.com>
<http://www.taaza-samachar.com>
<http://www.webdunia.com>
<http://www.sandesh.com>
<http://www.eenadu.net>
<http://www.cnn.com/>
<http://www.reuters.com/>
<http://www.reuters.com/india>
<http://news.bbc.co.uk/>
<http://www.bbc.co.uk/hindi>
<http://www.nytimes.com/>

Bollywood

<http://www.bollywoodmasala.com/>
<http://www.filmfare.com>
<http://www.stardustindia.com>
<http://www.searchAmovie.com>

<http://www.IndianFilm.net>
<http://www.smashits.com>
<http://www.nazara.com>
<http://www.bollywood.org>
<http://www.bollywoodonline.com>
www.bollywoodpremiere.com
<http://www.bollywoodworld.com>
<http://www.bollyvista.com>
<http://www.bollywoodmela.com>
<http://www.hindimovie.com>
<http://www.filmmana.com>
<http://www.chalchitra.com>
<http://www.bollyplaza.com>
<http://www.cinetalkies.com>
<http://indiafm.com>
<http://www.teenstation.com>
<http://www.movietalkies.com>
www.channelbollywood.com
<http://www.hindicinema.com>
<http://www.indianmovie.com/>
<http://www.a2zbollywood.com>
<http://www.stardustindia.com>
<http://www.smashits.com>
<http://www.masti.net>

Aishwarya Rai

<http://www.aishwaryarai.com>
<http://www.aishwaryaonline.com>
<http://aishwariya.htmlplanet.com>
<http://www.7wonders.net/ash>
<http://www.aishwaryapics.com>
<http://www.aplatoon.com/>
<http://www.aishwaryarai.org/>
<http://come.to/aishwaryarai>
<http://www.aishwarya-rai.com>
<http://www.aishwarya-rai.org>
<http://aishclusive.homestead.com>

Madhuri Dixit

<http://madhuri.terrashare.com>
<http://madhuridixit.webjump.com/>
<http://welcome.to/madhuri>
<http://www.india-station.com/madhuri/>

Karishma Kapoor

<http://www.karisma-kapoor.com>
<http://www.karisma-kapoor.co.uk>
<http://www.karisma.ka.nasha.com/>
<http://kk.pyar.com/>
<http://www.vsaraogil.cjb.net>
<http://karishma.hypermart.net/>

Romance / Love

<http://www.mydearvalentine.com>
<http://www.lovecalculator.com>
<http://www.loveandsex.com>
<http://www.passionup.com>
<http://romance.rediff.com/>
<http://loveandlearn.com>
<http://www.ojaanam.com>
<http://www.lovzu.com>
<http://mohabbat.com>
<http://www.aloveatfirstsite.com>

Marriage

<http://www.weddingsutra.com>
<http://www.swayamvar.com>
<http://www.indianmarriages.com>
<http://www.suitablematch.com>
<http://www.falgunimehta.com>
<http://www.sangamamerica.com>
<http://www.india-canada-matrimonials.com>
<http://www.theweddinghub.com>

<http://www.indianrishte.com>
<http://www.searchpartner.com>
<http://www.lovefromindia.com>
<http://www.lovematch.com>
<http://www.weddingsinfoway.com>
<http://www.marriagetoday.com>
<http://www.marriageatoz.com>
<http://www.indiaoptions.com>
<http://www.kalyanam.com>
<http://www.sagaai.com>
<http://www.shaadis.com>
<http://www.indian-marriages.com>
<http://www.ashirwad.com>

Job

<http://www.naukri.com/>
<http://www.jobsahead.com>
<http://www.timesjobsandcareers.com>
<http://www.careerindia.com>
<http://www.careersindia.com>
<http://www.infomasala.com>
<http://www.prizedjobs.com>
<http://www.monsterindia.com>
<http://www.mafoi.com>
<http://www.alltimejobs.com>
<http://www.humanlinks.com>
<http://www.jobsdb.com>
<http://www.jobspider.com>
<http://www.careersandbusiness.com>
<http://www.softwaresectorjobs.com>
<http://www.careerguideindia.com>
<http://www.monster.com>
<http://www.jobseyeindia.com>
<http://www.focusonit.com>
<http://www.aboutyourchoice.com>
<http://www.h1bresources.com>
<http://www.y-axis.com>
<http://www.placementindia.com>

Political Parties

<http://www.bjp.org>
<http://www.indiancongress.org>
<http://www.shivsena.org>
<http://www.rss.org/>
<http://www.akalidal.org>
<http://www.thedmk.org>
<http://www.samajwadi-party.org>
<http://www.tdparty.org>
<http://www.trinamool.org/>
<http://www.tmcmoopnar.org>
<http://www.cpim.org>
<http://www.indianpolitics.net>
<http://www.atalbiharivajpayee.com>
<http://www.atalji.com>
<http://www.soniagandhi.com>
<http://www.sharadpawar.com>
<http://www.gopinathmunde.com/>

Maharashtra

<http://www.maharashtra.gov.in>
<http://www.maharashtradata.com>
<http://www.maharashtradirectory.com>
<http://www.maharashtrasadan.com/>
<http://maharashtra.allindia.com>
<http://www.mahapwd.com>
<http://www.nic.in/maharashtra/>
<http://www.maharashtracircle.net.in>
<http://www.m-ti.com>

Police

<http://www.policeofindia.com>
<http://www.punepolice.com>
<http://www.mumbaipolice.com>

<http://www.crimebombay.com>
<http://www.delhipolice.nic.in>
<http://www.calcuttapolice.com>
<http://www.uppolice.org>
<http://www.appoliceacademy.org>
<http://www.hyderabadtrafficpolice.com>
<http://pondicherrytrafficpolice.org/>
<http://www.chennai-traffic-police.org>
<http://www.karnatakastatepolice.org>
<http://www.keralapolice.org>
<http://www.madhyapradeshpolice.com>
<http://www.trivandrumcitypolice.com>
<http://www.punjabpolice.org>
<http://chandigarhpolice.nic.in>
<http://haryanapolice.nic.in>
<http://hppolice.nic.in>
<http://assampolice.com>
<http://www.cochincitypolice.com>

Temples

<http://www.siddhivinayak.org/>
<http://www.helplineforyou.com/ganesh/index.htm>
<http://www.balaji.net/>
<http://www.tirumala.org/>
<http://www.shreeparolabalaji.org/>
<http://www.shreeparolabalaji.com>
<http://shreeparolabalaji.balasainet.com/>
<http://www.satpudamanudevi.org/>
<http://www.shrisaibabasansthan.org>
<http://www.prarthana.com>
<http://www.templenet.com>
<http://www.temple.net>
<http://www.indiantemples.com>

<http://www.shreejagannath.com>
<http://www.sevapooja.com>
<http://www.onlinedarshan.com>
<http://www.southindiantemples.com>
<http://www.netmandir.com>

Games

<http://games.yahoo.com>
<http://zone.msn.com>
<http://www.gamespot.com>
<http://www.prizecenter.com>
<http://www.prizegames.com>
<http://www.freegames.org>
<http://www.freegames.4u.ru>
<http://www.happypuppy.com>
<http://www.gamehut.com>
<http://www.dailyonlinegames.com>
<http://www.pcgamer.com>
<http://www.enjoynwin.com>
<http://www.freeloader.com>
<http://www.freegamesonline.com>
<http://www.allgames.com>
<http://www.funcom.com>
<http://www.dreamcricket.com>
<http://www.passion4games.com>
<http://www.gamepro.com/>
<http://www.triviaplanet.com>
<http://www.hot100.com/games>
<http://www.excite.com/games/>
<http://www.searchcentral.net/games>
<http://www.nazaragames.com>
<http://www.foxkids.com>
<http://www.gamegirlz.com>
<http://download-game.com>

Government

<http://www.indiagov.org/>
<http://alfa.nic.in/govt.htm>

<http://goidirectory.nic.in>
<http://alfa.nic.in>
<http://www.sansad.com>
<http://www.nic.in>
<http://parliamentofindia.nic.in>
<http://www.upsc.gov.in>

Sports

<http://www.rediff.com/sports/sporhom1.htm>
<http://www.kheladi.com>
<http://espn.go.com>
<http://www.khel.com>
<http://www.sportingnews.com>
<http://www.cnnsi.com>
<http://sports.yahoo.com/>
<http://sports.indya.com>

Kids

<http://www.annedgeddes.com>
<http://www.fundooz.com>
<http://www.pitara.com>
<http://www.mykindasite.com>
<http://www.ichild.org>
<http://www.preciouschildren.org>
<http://www.funlurn.com>

इंटरनेटवर यांसारखे शेकडो विभाग असून प्रत्येक विभागात हजारो वेबसाईट्स आहेत. प्रत्येक विभागात कोणत्याही विषयावर वेबसाईट शोधण्यासाठी सर्च इंजिन्सचा उपयोग करावा.

समजा तुम्हाला भारतीय शास्त्रज्ञांची माहिती हवी असेल तर Indian + Scientist असे टाईप करावे. म्हणजे तुम्हाला व असे दोघांचेही उल्लेख असलेली वेबपेजेस दिसतील. जर तुम्ही Scientist - India असा सर्च दिला तर तुम्हाला भारतात नसणाऱ्या शास्त्रज्ञांची माहितीच्या वेब पेजेसच्या अँड्रेसची यादी मिळेल.

Glossary of Frequently Used Internet Terms

ActiveX - enables interactive content on World Wide Web sites. Web sites using this technology seem to come alive using multimedia effects, interactive objects, and applications comparable to that of a CD-ROM.

Address - (e-mail address, Internet address, and web address) - The code (series of letters, numbers and/or symbols) by which the Internet identifies you or the location where information is stored.

Applets - Little programs that can be downloaded and used by computers equipped with a Java-capable browser.

Application - program or software; what tells the computer to do what you want it to do. Examples include Netscape Navigator, Microsoft Internet Explorer, HTML editors, Shockwave, Quick Time, and ActiveX.

Avatar - A digital representation of you in the virtual world (3D chat rooms and VRML worlds for example.) You choose a symbol to represent who you are; may be a cartoon, animal, or other character.

Bandwidth - The frequencies a transmission line or channel can carry: the higher the frequency the higher the bandwidth and the more information carrying capacity of a channel. Bandwidth is also used to measure the amount of time it takes for a Web page to fully load.

BBS (Bulletin Board System) - A Dial-up computerized meeting and announcement system. You can carry on discussions, upload and download files.

Bitmap - a bitmap is a map of dots or ""pixels". Pictures you see on a Web page are bitmaps. Bitmaps come in many file formats such as GIF, JPEG, TIFF, BMP, PICT, PCX, and DIB a bitmap is a map of dots or ""pixels".

Bookmark - method of "saving" a web site location. "Bookmarking" a web site allows you to easily return to it that page at a later time with a simple click of the mouse rather than remembering and typing in long and sometimes cryptic URLs. Bookmarks enable you to quickly find areas of the web you have visited and want to return to. Many web sites have a ""links" section/page which is a collection of nickname of a specific person or machine designated to receive the e-mail. The hostname is either the name of the Internet Service Provider (ISP) the account is set up with, or the name of the computer which receives the e-mail messages. An e-mail address would be spoken as username at hostname dot com.

Boolean ("Boolean Logic") - a system used frequently in search engines and directories for searching and retrieving information using and combining terms such as AND, OR, and NOT to sort data.

Broken Link - A link or hyperlink or hotlink which no longer works when "clicked on" or which does not take you to the destination it was supposed to. This can occur for several reasons the server hosting the web site is temporarily unavailable (for upgrading or technical problems), or the web site has moved and is no longer on the server. Also occurs if the HTML code for the hyperlink is incorrect.

Browser - A program that allows users to access documents on the World Wide Web (WWW). Browsers can be either text or graphic. They read HTML coded pages that reside on a server and interpret the coding into what we see as web pages. Netscape Navigator or Microsoft Internet Explorer are the best known examples of web browsers.

Bug - A programming error that causes a program or computer system to perform erratically, produce incorrect results, and/or crash.

Cache - (sounds like "cash") a location in the memory of your computer where data is stored for easy retrieval, allowing quicker access to data. When you return to a previously visited site your browser doesn't have to download the information all over again, instead it can grab it from the cache. This is why sometime you should refresh the page if you want to view the most current information.

Chat - The online version of having a conversation, only you can chat with many others from all over the world at the same time.

Cookies - Files stored on your hard drive that contain information about sites you have visited, newsgroups you have read, or passwords to subscription areas of sites. Generally harmless, usually expire on a set date. You can not visit some sites unless you accept their cookies.

Compressed - Large data files or programs available for download from the Internet are frequently compacted to decrease download time. File extension for compressed files is usually zip.

Dial-up connection - The most common form of Internet connection from home, this is the connection from your computer to the host computer over standard telephone lines.

Discussion group - A group of people who exchange messages about specific topics. Examples include: newsgroups, interactive message boards, thread message forums,

and e-mailing lists.

Document source - The source code (HTML, Javascript etc.) of the Web page.

Domain name - The ""address" or URL of a particular Web site. Also the name at the right of the * sign in a Internet address.

Download - To transfer files from one computer to another. "Saves" the file or program to your computer.

DPI (dots per inch)- measurement of printer and screen resolution.

E-mail address - is similar to username@hostname.com The username is the userID, account, or same name.
Emotion - People use simple keystrokes, found on any keyboard, to express emotions, thoughts and actions. They can be thought of as the computer users body language. Also called smilies, they are commonly found in email, usenet, newsgroups, chat rooms, and mailing lists. For example ;-) is a wink.

FAQ - Frequently Asked Questions - answers to commonly asked questions gathered into one location.

Flame - A nasty e-mail or newsgroup message. An argument can become a flame war.

Freeware - Software that is available for download free.

FTP - File Transfer Protocol - Allows the transfer between two computers connected to the Internet. A frequent method of uploading files for Web pages, usually requires an account or password.

Gateway - The computer software and hardware allowing networks of computers to connect.

GIF - Graphics Interchange Format - the most common format for images found on Web pages.

Home Page - The main or introductory page of a Web site. Personal Web pages are frequently called home pages as well.

HTML - HyperText Markup Language - The primary language used to develop Web pages.

HTTP - HyperText Transfer Protocol - Allows communication between a server and a client computer. Web addresses usually begin with http://

Hyperlink - Also called hotlink, hypertext or link. Highlighted words in a text that can be clicked on to go to another page or site.

Hypertext - Also called hotlink, hyperlink, or link. Highlighted words in a text that can be clicked on to go to another page or site.

ISDN - Integrated Services Digital Network - digital high speed telephone lines allowing transfer of data, audio, and video signals.

ISP - Internet Service Provider - Agent for most peoples access to the Internet. Can be either a Dial-up or Direct connection.

IP Address - Internet Protocol Address - The name for the unique identifying number every computer on the Internet has.

Internet - Basically a bunch of computers linked together through a network so computer users in different locations can have access to the same information. World-wide network of computers

InterNIC - organization that registers domain names for a fee and keeps people from registering the bookmarks.

Smilies - People use simple keystrokes, found on any keyboard, to express emotions, thoughts and actions. They can be thought of as the computer user body language. Also called emotions, they are commonly found in email, usenet, newsgroups, chat rooms, and mailing lists.

URL (Uniform Resource Locator or web address) - usually starts with http:// www followed by a "dot" and then a domain name and a path.

Web address (URL or Uniform Resource Locator) - usually starts with http:// www followed by a "dot" and then a domain name and a path.

***

'इंटरनेट' ! अर्थातच माहितीचे महाजाल. हे शब्द कानी न पडलेली व्यक्ती सापडणे विरलच. पण इंटरनेट हे काय आहे, आणि त्याचा वापर नेमका कसा करावा याबद्दलची माहिती प्रत्यक्षात फार थोड्यांना असल्याचे आढळून येते. विविध क्षेत्रातील आणि सर्व वयोगटातील व्यक्तींना 'इंटरनेट' बद्दल आकर्षण आहे, यात शंकाच नाही. पण इंटरनेट म्हणजे नेमके काय ? घरबसल्या त्याद्वारे जगातील कोणाशीही गप्पा मारता येतात, जगातून कोठून आणि कोठेही उघडता येणारी जादुई पत्रपेटी यातच आहे. यामुळे मनोरंजन होते. इंटरनेटच्या उपयोगांची ही यादी हवी तेवढी वाढविता येईल परंतु याचा योग्य वापर झाला तर बदलत्या काळात जीवनाच्या कोणत्याही क्षेत्रात 'व्हॅल्यू ऑडिशन' करण्याची अजब शक्ती यामध्ये आहे, हे निर्विवाद आणि जगात सर्वत्र सिध्द झालेले सत्य आहे. आणि याच उद्देशाने हे पुस्तक सादर करण्याचा लेखकाचा हा छोटासा प्रयत्न आहे. मुद्दामच मराठी भाषेत काढलेल्या या पुस्तकाचा उपयोग एखाद्या संगणक तज्ज्ञाला 'रेडी रेकनर' म्हणून करता येईलच, पण यापेक्षाही इंटरनेट किंवा संगणक याची ABCD ही माहिती नसणाऱ्यांना दिशादर्शक म्हणून वापरता येईल.

पुष्प प्रकाशन लि.